ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيڤا دروپشيان

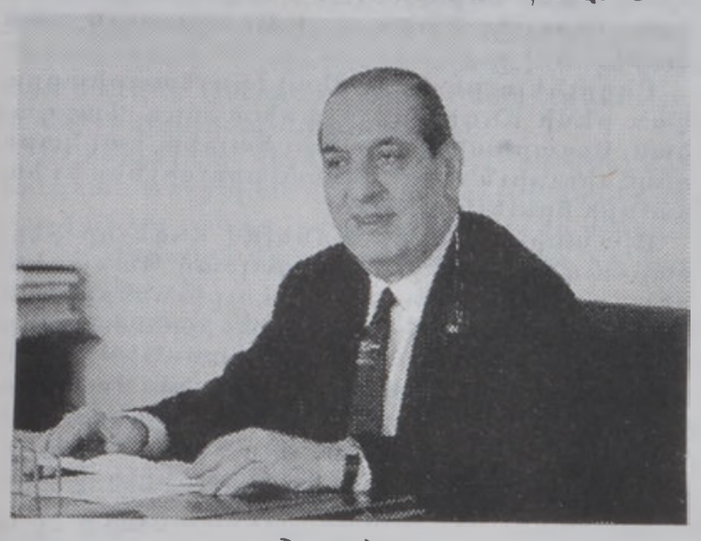
1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 249 (20711) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2001 10 ԷՋ

ՓՈՒԹԻՆ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՀԱՄՆԻ ՊԱՔՈՒԻ

Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին այսօր երկօրեայ այցելութեան համար կը հասնի Ապրպէյճան:

Ապրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Վիլայէթ Կուլիեւ յայտնեց, որ «Ապրպէյճան շահագրգռուած է Ռուսիոյ հետ յարաբերութիւններու ընդլայնումով, եւ կը նկատէ, որ Ռուսիա եւս կ'ուզէ վարգացնել երկկողմանի կապերը»: Կուլիեւ ըսաւ, որ նախագահ Հայտար Ալիեւի հետ հանդիպումին օրակարգին հիմնական հարցերէն պիտի ըլլայ Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծման հեռանկարները: «Իբրեւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահ, Ռուսիա կրնայ ապդել շրջանային գործընթացներուն վրայ եւ շատ աւելի կարելիութիւն ունի Հայաստանի վրայ ապդելու, քան այլ երկիրներ», ըսաւ ան:

ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՇԱՐԼ ՀԼԼՈՒ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻ ՀՈՂԻՆ

Շարլ Հլլու

Լիբանան այսօր հրաժեշտ կու տայ նախկին նախագահ Շարլ Հլլուի. կը կատարուի պետական, պաշտօնական եւ ազգային թաղում: Արդարեւ, հանգուցեալին մարմինը այսօր Քասլիքի իր ընակարանէն պիտի փոխադրուի Ժըմեյզէի Մար Մարուն եկեղեցին, ուրկէ իշխանութեան երեք պետերու առաջնորդութեամբ պաշտօնական ու ժողովրդային սգաթափօրով պիտի ուղղուի դէպի Պէյրութի Մար Ժըրժէս տաճարը, ուր տեղի պիտի ունենայ արարողութիւնը կէսօրէ առաջ ժամը 11:00ին. ապա, հանգուցեալին մարմինը կ'ամփոփուի Հլլու ընտանիքի Ռաս Նապըհի գերեզմանատան մէջ:

Երէկ պետական, քաղաքական, կրօնական եւ ընկերային անձնաւորութիւններ ու պատուիրակութիւններ

Շար.ը՝ էջ 10

ՆԱԽԱՐԱՐ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

Երէկ, երիտասարդութեան եւ մարմնակրթանքի նախարար Սեպուհ Յովնանեան այցելեց հանրապետութեան նախագահ վար. Էմիլ Լահուտի, Պաապտայի ապարանքին մէջ: Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան նախարարութեան վերաբերող հարցեր, ինչպէս նաեւ երկրին վերջին իրադարձութիւնները եւ ներկայ կացութիւնը:

● ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ նախագահը երէկ ընդունեց նաեւ կբօսաշրջութեան նախկին նախարար Արթիւր Նապարեանի այցելութիւնը:

ՁՕՐ. ՔԸՆԱԱՆ – ՈՒԱԼԻՏ ԺՈՄՊԼԱԹ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

Լիբանանի մէջ գործող սուրիական ուժերու ապահովութեան պատասխանատու զօր. Ղազի Քընաան երէկ հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը ունեցաւ Ընկերվար Յառաջդիմական Կուսակցութեան ղեկավար երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթի հետ եւ անոր հաւաստեց, թէ Սուրիան «իր տունն ու երկիրն է» եւ Սուրիոյ ղեկավարութիւնն ու Ժոմպլաթը եղբայրական ամուր կապեր ունին իրարու հետ: Ժոմպլաթ չնորհակալութիւն յայտնեց զօր. Քընաանի եւ ըսաւ, որ ինք կը բաժնէ այդ զգացումները:

Միւս կողմէ, զօր. Քընաան երէկ Այնճարի իր գրասենեակին մէջ ընդունեց այցելութիւնը տեղեկատուութեան նախարար Ղազի Արիտիի եւ անոր հետ քննարկեց քաղաքական վերջին զարգացումներն ու երկկողմանի յարաբերութիւնները:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍԱՍ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ

Սուրիոյ նախագահ Պաչչար Ասատ անընդունելի նկատեց Իսրայէլի սպառնալիքները, որոնք կ'ուղղուին Դամասկոսի: Ասատ վերստին չեչտեց, որ արաբական բոլոր հողերը ազատագրելու եւ Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութիւն հաստատելու պայքարը պիտի չարունակուի:

Ասատ, որ կը խօսէր Փաքիստանի ղեկավար զօր. Փերվէզ Մուշառաֆի այցելութեան առիթով ճաչկերոյթի մը ընթացքին, դիտել տուաւ, որ Իսրայէլեան սպառնալիքները պիտի չկասեցնեն արաբական պայքարը: Ան աւելցուց, որ Սուրիա եւ արաբները պիտի չխարուին կեղծ խոստումներէ:

Ասատ ըսաւ նաեւ, որ արաբական աշխարհը կոչ ուղղած է խաղաղութեան արդար համաձայնագիրով մը լուծելու արաբեւիսրայէլեան տագնապը: Համաձայնութիւնը պէտք է հիմնուած ըլլայ ՄԱԿի որոշումներուն եւ հողի փոխարէն խաղաղութիւն սկզբունքին վրայ:

Մուշառաֆ իր կարգին, վերահաստատեց, որ Փաքիստան զօրավիգ կը կանգնի արաբական պահանջներուն: Նոյնպէս վարչապետ Ժըպրան Քուրիչ ըսաւ, որ Ասատ եւ Մուշառաֆ դատապարտած են իսրայէլեան յարձակողական քաղաքականութիւնը պալեստինցիներուն դէմ:

(ՌՈՅԹԵՐ Զ)

ՏԵՆԻՍ ՌՈՍ ՇՐՋԱՆ ԿԸ ԺԱՄԱՆԷ

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՔ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ, ՄԻՆՉ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻՔ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՔԼԻՆԹԸՆԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Պաղեստինցի բանագնացներ երէկ յայտնեցին, որ մերժած են Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթընի խաղաղութեան վերջին ծրագիրը, որովհետեւ անիկա հիմնուած չէ Իսրայէլի հետ վերջնական եւ ամբողջական խաղաղութիւն յայտնելու սկզբունքին վրայ:

Քլինթընն մեծ ոստումի մը կոչ ուղղած էր Իսրայէլի եւ պաղեստինցիներուն վերջ տալու համար 52ամեայ տագնապին: Ան դիտել տուաւ, որ իր առաջարկած ծրագիրը իսկական ցաւ եւ վոհողութիւններ կը պահանջէ երկու կողմերէն, որոնք սակայն աւելի ուշ պիտի քաղեն այդ վոհողութեանց արդիւնքը:

Քլինթընի առաջարկները, որոնք երկու շաբաթ առաջ ներկայացուեցան պաղեստինցիներուն եւ Իսրայէլի, գրեթէ ամբողջ Այսրյորդանանն ու Կապան պաղեստինեան գերիշխանութեան կը յանձնէ: Ծրագիրին լոյսին տակ միջազգային ուժ մը պիտի ուղարկուի հսկելու համար Իսրայէլի սահմաններուն ապահովութեան, ինչպէս նաեւ արգիլելու համար պաղեստինցի գաղթականներուն վերադարձը:

Իսրայէլ յայտարարեց, որ կ'ընդունի Քլինթընի առաջարկները, որոնք պիտի կազմեն հիմը խաղաղութեան բանակցութիւններուն: Պաշտպանութեան փոխ նախարար Էֆրայիմ Սնէ երէկ վերահաստատեց Իսրայէլի եւ վարչապետ Էհուտ Պարաքի կեցուածքը:

Քլինթընն ըսած էր, որ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ ընդունած է իր ծրագիրը: Արաֆաթ երէկ մեկնաբանութիւն չկատարեց, սակայն անոր խորհրդատուները անհաւանական նկատեցին նուաճումի մը կարելիութիւնը: Անոնք ըսին նաեւ, որ Քլինթընի իր ճառին մէջ (Կիրակի օր) որեւէ ակնարկութիւն չկատարեց Արաֆաթի առարկութիւններուն: Գլխաւոր բանագնաց Սհմէտ Քորէյ շեշտեց, որ պաղեստինցիները չեն կրնար ընդունիլ Քլինթընի առաջարկները իբրեւ հիմ բանակցութիւններուն համար, քանի որ անոնք անտեսած են Իսրայէլի նահանջի, Երուսաղէմի, գաղթականներու վերադարձի եւ անկախ պետութեան հարցերը:

Պաղեստինցի այլ բանագնաց մը՝ Հասան Ասֆուր դիտել տուաւ, որ Քլինթընն չէ յաջողած վերջնական խաղաղութիւն մը կերտելու, որովհետեւ անոր խորհրդատուները ապդուած են իսրայէլեան կեցուածքէն ու տեսակէտներէն, որոնք կը մերժուին պաղեստինցիներուն կողմէ:

Սպիտակ Տունը երէկ առտու փորձեց մեղմացնել քննադատութիւնները, յայտարարելով, որ Քլինթընն պարզապէս կ'ուզէ փոքրացնել վիհը երկու կողմերուն միջեւ: Սպիտակ Տան բանբերը շեշտեց, որ Քլինթընն երկու կողմերուն ալ տեսակէտները նկատի առած է:

Քլինթընն Միջին Արեւելք կ'ուղարկէ յատուկ պատուիրակ Տենիս Ռոսը, որ վերջին փորձը պիտի կատարէ համոզելու համար իսրայէլացիներն ու պաղեստինցիները: Ռոս

Շար.ը՝ էջ 9

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԲԱՆԱՁԵՒԻՆ ՈՐԴԵԳՐՈՒՄԸ ԽԱՓԱՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԵԿՆԵՑԱՒ ՓԱՐԻԶ

Թուրքիոյ խորհրդարանական պատուիրակութիւն մը շաբաթավերջին Փարիզ մեկնեցաւ վգուշացնելու համար Ֆրանսացի պատգամաւորները, որ երկկողմանի յարաբերութիւնները կրնան վնասուիլ, եթէ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւը ընդունուի Ֆրանսայի խորհրդարանին կողմէ:

«Մայր Հայրենիք» Կուսակցութեան ներկայացուցիչ Պիւլէնթ Աքարչալի գլխաւորած պատուիրակութիւնը հանդիպումներ պիտի ունենայ նաեւ Ֆրանսայի կառավարութեան հետ: Ֆրանսայի խորհրդարանը 18 Յունուարին պիտի քննարկէ բանաձեւը:

Աքարչալի ըսաւ, որ պիտի փորձեն հասկըցնել իրենց պաշտօնակիցներուն, որ հայկական *լոպիի* խումբ մը անձերու պահանջով Ցեղասպանութեան մասին որեւէ որոշումի որդեգրումը կրնայ մեծապէս յուսախաբ ընել բարեկամ եւ վիճակից Թուրքիան: Աքարչալի ըսաւ, որ խորհրդարանական պատուիրակութիւն մը այս հարցին համար երկու անգամ Ֆրանսա այցելած է: «Մենք պիտի փոխանցենք մեր պաշտօնակիցներուն, որ երրորդ այցելութիւն մը տեղի պիտի չունենայ եւ խորհրդարանը (Թուրքիոյ) կրնայ այս հարցին առնչութեամբ պատժամիջոցներ որդեգրելու որոշում կայացնել», ըսաւ թուրք պատգամաւորը: Աքարչալի նշեց, որ «Թուրքիա իր պատմութիւնը նկատի կ'առնէ իբրեւ մէկ ամբողջութիւն: Մենք կը պաշտպանենք մեր պատմութիւնը իր դրական եւ բացասական կողմերով: Թուրքերը միայն մէկ պատմութիւն ունին»: Ան ըսաւ, որ պատուիրակութիւնը պիտի չքննարկէ ցեղասպանութեան իրողութեան հարցը, նկատի ունենալով, որ ատիկա կը վերաբերի պատմաբաններու եւ ոչ թէ քաղաքագէտներու:

Աքարչալի շեշտեց, որ սխալ պիտի ըլլայ, եթէ Ֆրանսայի խորհրդարանը, որ հարցին վերաբերեալ ոչ մէկ տեղեկութիւն ունի, ինքզինք իրաւասու նկատէ քննարկելու համար վայն: Աքարչալի համաձայն, նախագիծին քուէարկումը արդարախոհութեան քննութիւն մըն է Ֆրանսայի խորհրդարանականներուն համար: Ան նշեց, որ նախապէս Ալճերիոյ մէջ ֆրանսական ուժերու կողմէ գործադրուած ջարդերու մասին նախագիծերու արծարծումը խափանուած է կառավարութեան կողմէ, որ նշած է, թէ հարցը պատմական է եւ պէտք է քննարկուի պատմագէտներու կողմէ:

Պատուիրակութեան մէկ այլ անդամը՝ Նեվպաթ Եալչինթաս նշեց, որ Ցեղասպանութեան ճանաչումէն ետք հայերը պիտի պահանջեն հատուցում եւ հող:

ՀՌ. Յ. Դ. ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԴԱՒԻԹ ԼՈՔԵԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱԻ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի 8 Յունուարի հրամանագիրով Հայաստանի տարածքային կառավարման եւ քաղաքաշինութեան գործունէութիւնը համակարգող նախարարութիւնը վերակազմաւորուած է քաղաքաշինութեան նախարարութեան եւ տարածքային կառավարման նախարարութեան:

Նախագահ Քոչարեանի հրամանագիրով տարածքային կառավարման եւ քաղաքաշինութեան գործունէութիւնը համակարգող նախարարի պաշտօնէն ազատ արձակուած Յովիկ Աբրահամեան նշանակուած է տարածքային կառավարման, իսկ Ազգային ժողովի պատգամաւոր, Հ. Յ. Դ. պատգամաւորական խմբակցութեան ղեկավար Դաւիթ Լոքեան՝ քաղաքաշինութեան նախարար:

Նախագահ Քոչարեանի մէկ այլ հրամանագիրով պաշտօնէ ազատ արձակուած է փոխադրութեան եւ կապի նախարար Եդուարդ Մադութեան: Այդ պաշտօնին նշանակուած է պետական եկամուտներու փոխ նախարար Երուանդ Զախարեան: Վերջինիս նախկին պաշտօնը պիտի ստանձնէ Մանուէլ Եգանեան:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑՈՎ

ԺԻՐԻՆՈՎՍՔԻԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄՏԱՀՈԳԷ ՊԱՔՈՒՆ

Ռուսիոյ Տումայի փոխ նախագահ, ժողովրդավար Ազատական Կուսակցութեան նախագահ Վլատիմիր Ժիրինովսքի Ռուսիոյ նախագահին Պաքու այցելութեան նախօրեակին յայտարարեց, որ եթէ Հայաստան եւ Ազրպէյճան չկարենան լուծել Լեռնային Ղարաբաղի հարցը, ապա Լեռնային Ղարաբաղ պէտք է դրուի ռուսական իշխանութեան տակ:

Ազրպէյճանի մէջ քաղաքական ղէտերու համաձայն, Ժիրինովսքիի յայտարարութիւնը վտանգաւոր գործընթացի մը ազդանշանը կու տայ: Անոնց համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ռուսական իշխանութեան հաստատումին մասին գաղափարը կը նպատակադրէ պատրաստել հանրային կարծիքը՝ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ռուսական զօրքեր հաստատելու համար: Անոնք նշեցին, որ Ազրպէյճան չի կրնար ընդունիլ այս առաջարկը:

Ժիրինովսքիի առաջարկը երկրորդած է նաեւ Ռուսիոյ Տումայի նախագահը: Ազրպէյճանի ժողովրդային ճակատ Կուսակցութեան միջազգային յարաբերութիւններու հարցերով փոխ նախագահ Ասիմ Մոլազատէ ըսաւ, որ այս յայտարարութիւնը պէտք է նկատուի վտանգաւոր գործընթացի մը նախանշանը, տրուած ըլլալով, որ իր յիմարութեան համար ճանչցուած Ժիրինովսքիի կողմէ նմանօրինակ յայտարարութիւն մը կը կրկնուի լուրջ քաղաքական գործիչներու կողմէ:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

«ԱԶԴԱԿ» *ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՆՈՐ ՏԱՐՕՒԱՆ ԲԱՅԱՌԻԿԸ*

Պատկերազարդ, ճոխ բովանդակութիւն, անդրադարձ՝ 2000ի գլխաւոր իրադարձութիւններուն: Յատուկ թղթածրարներ՝ Հայ Դատի եւ Համաշխարհայնացումի մասին:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՄԱՐՉԱԿԱՆ ԱԻԱՆ

Երիտասարդութեան եւ մարմնամարզի հարցերու նախարար Սեպուհ Յովնանեան երէկ հաւաստեց, թէ վճռած է կարգացնել Մարզական Աւանը եւ պահպանել անոր վերաշինութեան իրագործումը:

Նախարար Յովնանեան այս յայտարարութիւնը կատարեց Մարզական Աւան տուած իր այցելութեան ընթացքին, անոր բոլոր բաժինները ստուգելէ եւ անոր վարիչ խորհուրդին հետ ժողով մը գումարելէ ետք:

Նախարար Յովնանեան երէկ ընդունեց այցելութիւնը Լիբանանի մէջ Հոլանտայի դեսպանին եւ անոր հետ քննարկեց մարմնամարզի մէջ երկու երկիրներու գործակցութիւնը:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԻՐԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԸ

Լիբանանի մօտ Իրանի դեսպան Մոհամէտ Ալի Սուպհանի երէկ իր երկու խորհրդականներուն ընկերակցութեամբ այցելեց Արամ Ա. կաթողիկոսին, եւ անձնապէս ու յանուն Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան շնորհաւորութիւնները փոխանցեց վեհափառ հայրապետին՝ Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ:

Խօսակցութեան ընթացքին դեսպանը չեշտեց կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական կապերը, եւ յիշեց վեհափառ հայրապետին Պարսկաստան կատարած վերջին յաջող այցելութիւնը:

Վեհափառ հայրապետը իր կարգին անդրադարձաւ Իրանի հայութեան ըերած ներդրումին՝ Իրանի զարգացման ու հզօրացման աշխատանքներուն, եւ գնահատեց այն ջերմ վերաբերումը, զոր Իրանի պետութիւնը կը ցուցաբերէ Իրանի հայ համայնքին նկատմամբ:

Ինչպէս ծանօթ է, Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան առաջարկով, Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնը 2001 թուականը հռչակած է քաղաքակրթութիւններու երկխօսութեան տարի: Այս մասին խօսելով, դեսպանը խնդրեց վեհափառ հայրապետէն, որ իր աջակցութիւնը ըերէ այս գծով՝ թէ՛ շրջանային եւ թէ միջազգային մակարդակներու վրայ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԵՐԸ՝ Ս. ԾՆՈՒՆԴԻ ԱՌԻԹՈՎ

Նոր Տարուան եւ Ս. Ծնունդեան տօներուն առիթով, Արամ Ա. կաթողիկոսի այցելեցին պետական եւ կրօնական անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաեւ համայնքներու հոգեւոր պետեր ու պատասխանատուներ: Նոյն առիթով վեհափառին հետ հեռաձայնային հաղորդակցութիւն ունեցան նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի եւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի ու իրենց շնորհաւորութիւնն ու բարեմաղթութիւնները ներկայացուցին վեհափառին եւ Լիբանանի հայ համայնքին:

Ս. Ծննդեան առիթով նաեւ վեհափառ հայրապետը շնորհաւորական նամակներ ստացաւ Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապէն, հոգեւոր պետերէ եւ միջ - եկեղեցական կազմակերպութեանց ընդհանուր քարտուղարներէ ու պատասխանատուներէ:

Ս. Ծննդեան օրը, Շաբաթ, 6 Յունուարի կէսօրէ ետք, վեհափառ հայրապետին այցելեց ասորի կաթոլիկ եկեղեցւոյ հոգեւոր պետ Մուսա Տաուտ պատրիարքը, որ երկու օր ետք պիտի մեկնէր Հռոմ: Ինչպէս ծանօթ է, Տաուտ պատրիարք պապին կողմէ նշանակուած է Վատիկանի մէջ Արեւելեան Կաթոլիկ Եկեղեցիներու Բաժանմունքի նախագահ:

ՄԱՀԱՁԴ

Տիկին Ագնիւ Մանճիկեան եւ զաւակները՝ Գարուն, Սալբի եւ Մերոլ
Տէր եւ տիկին Զարեհ եւ Թամար Սաղտըճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Մովսէս եւ Ծաղիկ Ադամեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Հրաչ եւ Քնար Զոփուրեան
Տիկին Վիքթորիա Թիթիզեան եւ զաւակունք
Տիկին Եղիսաբէթ Մանճիկեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս եւ Մարօ Մանճիկեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականները կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ԵՍԱՅԻ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ Գալատուրան, 1923ին)

մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 5 Յունուար 2001, առաւօտեան ժամը 7:00ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Շաբաթ, 6 Յունուարին, Գալատուրանի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, Քեսապ:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապդ:

● Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Պուրճ Համուտ՝ Նոր Սիս, Երեքշաբթի 9 եւ Չորեքշաբթի 10 Յունուարին:

ՆԵՊԻՀ ՊԸՐՐԻ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՔՈՒԷՅԹ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ Քուէյթի մէջ տեսակցութիւններ ունեցաւ Քուէյթի իշխան շէյխ Ժապէր Ահմէտ Սուպահի եւ գահաժառանգ իշխան շէյխ Սաատ Ապտալլա Սուպահի հետ, անոնց ներկայացնելով պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը մերժող լիբանանեան կեցուածքը:

Երէկ կատարած իր յայտարարութիւններուն մէջ Պըրրի կոչ ուղղեց ամրապնդելու միջարաբական կօրակցութիւնը եւ նեցուկ կանգնելու Իսրայէլի դէմ դնող լիբանանեւսուրիական ճակատին:

Խորհրդարանի նախագահը գոհունակութիւն յայտնեց հարաւային Լիբանանի մէջ իսրայէլեան ականներու վնասազերծումին եւ Լիթանի գետի ջուրի օգտագործումի բարելաւման ծրագիրներուն օժանդակելու Քուէյթի որոշումին համար:

Խորհրդարանի նախագահը Կիրակի օր եռօրեայ պաշտօնական այցելութեան մը համար մեկնած էր Քուէյթ, ընկերակցութեամբ երեսփոխանական պատուիրակութեան մը:

Մեկնումի նախօրեակին, Պըրրի Շաբաթ օր հանդիպում մը ունեցած էր Լիբանանի մէջ քուէյթեան լրատու միջոցներու թղթակիցներուն հետ: Այս հանդիպումին ընթացքին Պըրրի վերահաստատեց, թէ կը մերժէ պատկայացնելով պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը մերժող լիբանանեան կեցուածքը:

Շար.ը՝ էջ 10

2001Ի ՊԻՒՏՃԷԻ ՆԱԽԱԳԻՇԸ ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՊԻՏԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ յայտարարեց, որ նախարարութիւններու պիւտճէները նուազում պիտի չկրեն 2001ի պետական պիւտճէի նախագիծին մէջ: Ան յայտնեց, որ այդ նախագիծը կառավարութեան հերթական ժողովին պիտի չքննարկուի, որովհետեւ ելեւմուտքի նախարարութիւնը կը շարունակէ անոր պատրաստութիւնը, որ պիտի ամրողջանայ եւ նախարարներուն ներկայացուի, այս շաբաթավերջին, իսկ անոր քննարկումին համար պիտի ճշդուի նախարարաց խորհուրդի յատուկ եւ արտակարգ նիստ:

Վարչապետ Հարիրի երէկ հանդիպումներ ունեցաւ ջուրի եւ ուժանիւթի նախարար Մոհամէտ Ապտէլ Համիտ Պայտունի, ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորայի, պետական նախարար Փիեռ Հըլուի, բանակի գաղտնի սպասարկութեան տնօրէն զօր. Ռեմոն Ազարի եւ նախկին նախարարներ Միշէլ Էստէի եւ Միշէլ Մըմահայի հետ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԵՐՈՒ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յառաջիկայ Կիրակի, 14 Յունուար 2001ին, Լիբանանի Թեմի ծխային շրջաններէն ներս (Քաղաք, Պուրճ Համուտ եւ Զահլէ) տեղի պիտի ունենան Գաւառական ժողովի լրացուցիչ ընտրութիւններ: Ազգային Սահմանադրութեան համաձայն Ազգ. երեսփոխանները կ'ընտրուին տասը տարուան շրջանի մը համար եւ վերընտրելի են:

Քուէարկութիւնը տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի թեմի հետեւեալ եկեղեցիներուն շրջափակէն ներս՝

Ս. Նշան	*Քաղաք*
Ս. Քառասնից Մանկանց	*Նոր Մարաշ*
Ս. Աստուածածին	*Նոր Ատանա*
Ս. Սարգիս	*Նոր Սիս*
Ս. Վարդանանց	*Նորաշէն*
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ	*Զահլէ*
Ֆանարի մատուռ	*(Ֆանար)*
Ռաուտայի մատուռ	*(Ռաուտա)*

Քուէատուփերը բաց պիտի ըլլան առաւօտեան ժամը 9:00էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 5:00: Քուէարկութեանց կրնան մասնակցիլ 20 տարեկանէն վեր բոլոր ապգայինները: Իւրաքանչիւր ապգային պարտաւոր է քուէարկել իր ծխական եկեղեցիէն ներս:

Կոչ կ'ուղղենք 20 տարիքէն վեր գտնուող մեր եկեղեցւոյ բոլոր զաւակներուն կատարելու իրենց ապգային պարտականութիւնը:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

STUDIO Lantern
●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՉԱԹԱԼՊԱՇԵԱՆ-ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ, 5 ՄԱՅԻՍ 2001

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԵՐԿՈՒ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐ

Հայ Կաթողիկէ պատրիարքութիւնը ուրախութիւնը ունի հաղորդելու, թէ իր Նուիրապետութիւնը կ'ունենայ երկու նորընտիր եպիսկոպոսներ.

Նշան Թ. Ծ. Վ. Գարաքէհէեան իբր առաջնորդ Պարսկաստանի թեմին, Յովհաննէս վրդ. Թէյրուկեան Լիբանանի պատրիարքական թեմին իբր օգնական եպիսկոպոս:

Երկու ընտրեալներն ալ միաբան են Զմմառու Պատրիարքական Միաբանութեան:

Օծումի թուականը կը ծանուցուի յաջորդիւ:

ԴԻՒԱՆ
ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

8 Յունուար 2001

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Մար Մխայէլի մէջ, 2 ննջասենեակ եւ հիւրասրահ, 4 պատշգամ եւ ծովահայեաց դիրք: Հեռ. 01-260887:

ՀՈՒՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ

Ընդ

ՎԱՉԷ ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

Նշանուած

6 Յունուար 2001
Աւստրալիա – Սիտնի

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

● Տէր Յարութիւնեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ եւ հեռագիրով մասնակից եղան իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ մահուան սուգին:

ՎԱՐՁՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

●Պուրճ Համուտ, «Արմենիա» մայր պողոտայի վրայ, ոսկերչական խանութ մը: Հեռ. 01-262026 եւ 01-261740:

ՃՇԴՈՒՄ

Մեր Յունուար 6ի թիւով յայտնած էինք, որ նախարար Ս. Յովնանեան ընդունած է Հ. Ե. Ը.ի կեդրոնական պատուիրակութիւնը: Պատուիրակութիւնը գլխաւորած են ԿԱՐՊԻՍ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ կարօ Ճըղրլեան:

ՈՂՋԵՐԹԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԷԼ ԵՊՍ. ՊԱԹԱԳԵԱՆԻ

Ներկայութեամբ Ներսէս Պետրոս ԺԹ. կաթողիկոս պատրիարքին, Հինգշաբթի 4 Յունուարի կէսօրէն ետք ժամը 5:00ին, Հայ Կաթողիկէ պատրիարքարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ ողջերթի ընդունելութիւն մը ի պատիւ Մանուէլ եպս. Պաթագեանի անոր Միացեալ Նահանգներու եւ Քանատայի Առաջնորդ նշանակումին առիթով:

Ընդունելութեան ներկայ էին Պատրիարքական թեմի ընդհանուր փոխանորդ Վարդան եպս. Աշգարեան, քահանայ հայրեր, հայ կաթողիկէ միութիւններու ներկայացուցիչներ եւ համայնքի երեւելի դէմքեր:

Այս առիթով խօսք առնելով Հոգեւոր Տէրը բարձր գնահատեց Գերապայծառ Պաթագեանին վաստակաշատ գործունէութիւնները մասնաւորաբար Պուրճ Համուտի մէջ իբրեւ ժողովրդապետ, ապա նաեւ իբրեւ Զմմառու Միաբանութեան Մեծաւոր, Ֆրանսայի մէջ իբրեւ ժողովրդապետ, Իտալիա իբրեւ Լեւոնեան Քահանայապետական վարժարանի Մեծաւոր եւ հուսկ իբրեւ Պատրիարքական թեմի ընդհանուր փոխանորդ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱՑՄԱՆ

Հայաստանի քրիստոնէացման 1700ամեայ յոբելեանին առիթով,

Հանդիսապետութեամբ Ն. Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՂՈՍ Բ.ի,

Ամեն. եւ գերերջ. Տ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ - ՊԵՏՐՈՍ ԺԹ.,

կաթողիկոս պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց,

Մասնակցութեամբ հայ կաթողիկէ եպիսկոպոսական դասուն,

կը մատուցանէ՝

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Կիրակի, 18 Փետրուար 2001

* * *

Այս առիթով կը կապմակերպուի համահայկական

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՀՌՈՄ

14էն 21 Փետրուար 2001

Տեղեկութիւններու համար դիմել Հայ Կաթողիկէ ժողովրդապետութեանց:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

● Ս. Ծննդեան խթման գիշերը, «Խորհուրդ Մեծ»ի երգեցողութենէն հաւաքուած, Քաղաքէն խումբ մը պատանիներ 640,000 լ. ո. եւ 111 ամ. տոլար

ԼՕԽի «ԱՐԱԳԱԾ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՕԽի Արագած մասնաճիւղի կապմակերպած վիճակահանութիւնը, որ տեղի ունեցաւ 4 Յունուար 2001ին, շահող թիւն է 045:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՍԱՆԵՐՈՒ ՖՈՆՏԻՆ

● Յովհաննէս Տէր Յարութիւնեանի մահուան առիթով,

Տէր եւ տիկին Սարգիս Երկրումեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Արտա Թաշճեան	20,000 լ. ո.
Յարութիւն Առաքելեան	50,000 լ. ո.
Յովհաննէս Քէլէշեան	20,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Եղիշ Շամլեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Բենիամին Պչաքճեան	50,000 լ. ո.

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ապգայինները կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը 300 ամերիկեան տոլարով:

Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Էօժենի Պոյաճեան՝ 31 Դեկտեմբեր:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ապգային Աքսոր Գասարճեան վարժարանի կապմակերպած վիճակահանութեան շահող թիւն է՝ 477B:

Ամէնօրեայ հոգեւոր ընթերցումներ եւ խորհրդածութիւններ

Յունուար, Փետրուար, Մարտ 2001
Գին՝ 2500 լ. ո.

Ստանալու համար դիմել «Պայպըլ Պուքշափ», Նահր պողոտայ ՄԱՀԱԵՄի կեդրոն, Մար Մխայէլ
Հեռ. 565719:

ԵԼՄԱԶ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ՝ ԴԻՏՈՒՄՆԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԴՆԵԼՈՎ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Թուրքիոյ փոխ վարչապետ Մեսութ Ելմազ երէկ Եւրոպական Միութեան անդամները ամբաստանած է դիտումնաւոր կերպով խոչընդոտներ դնելով Թուրքիոյ անդամակցութեան ճամբուն վրայ:

Ելմազ, որ Ե. Միութեան հետ յարաբերութեանց հարցերով կը զբաղի, չէ նշած այն երկիրները, որոնք ամբաստանած է խոչընդոտներ հաստատելու յանցանքով:

Ան կը խօսէր Թուրքիոյ կողմէ Ապգայինի իր Ծրագիրին հրապարակումէն շաբաթ մը առաջ: Անիկա պիտի ներկայացնէ այն քայլերը, որոնք պիտի առնէ Անգարա՝ անդամակցութեան չափանիշները լրացնելու համար:

Ե. Միութիւնը Հելսինքիի մէջ 1999ի վերջաւորութեան Թուրքիան անդամակցութեան թեկնածու դարձուցած էր, սակայն անիկա կը պահանջէ, որ Անգարա մարդկային իրաւանց իր մարկը բարելաւէ:

«Եւրոպայի մէջ կարգ մը շրջանակներ չեն մարսած Թուրքիոյ անդամակցութեան թեկնածութեան հանգամանքը», ըսած է Ելմազ թղթակիցներու, աւելցնելով, որ այդ շրջանակները ճիգեր ի գործ կը դնեն՝ Թուրքիան Ե. Միութենէն դուրս ձգելու համար:

«Այլ շրջանակներ չեն ուզեր Թուրքիան դուրս ձգել, սակայն անոնք կը հետապնդեն Թուրքիոյ անդամակցութիւնը ուշացնելու քաղաքականութիւն մը», ըսած է ան:

ԹՈՒՐՔԻԱ «ՅԱԾ ԿԷՏ ՄԸ» ԿԸ ՍԿՍԻ

Թուրքիա ցած կէտէ մը կը սկսի՝ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան համար արդի ժողովրդավարութիւնը կերտելու, սակայն անիկա ճիշդ ընթացքի մէջ կը գտնուի, ըսած է Եւրոպական Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանօ Փրոտի յունական *«Թու Վիմա»* թերթին:

Անիկա գիտէ, որ եթէ կ'ուզէ Ե. Միութեան անդամակցիլ, պէտք է արդի ժողովրդականութիւն մը դառնայ, ըսած է ան: Փրոտի աւելցուցած է, որ Թուրքիա «շատ ցած կէտէ մը» կը սկսի, այդ պատճառով ալ «անոր առաջարկեցինք գործակցութեան համաձայնութիւն մը՝ ձեւով մը ուղղութիւն մը, թէ անիկա ի՞նչպէս պէտք է ընթանայ, եթէ կ'ուզէ օր մը անդամ դառնալ»:

Փրոտի յայտնած է, թէ անդամակցութեան համար չափանիշներու գծով անպիջող պէտք է ըլլալ, սակայն անոնք հաւանական բոլոր անդամներուն կր վերաբերին:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ԿՐՕՆԱԻՈՐՆԵՐ ՄԵՂՍԱԿԻ՞Ց՝ ԳԱՂՏՆԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒ ՉԱՐՉԱՐԱՆՔԻ ԼՈՒՐԵՐԸ ՕԱՕԿԵԼՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ

ԹԵՀՐԱՆ, 8 (ՌՈՅԹԵՐՋ).– Իսլամական ծայրայեղական խմբակներ կ'ամբաստանեն բարձրաստիճան կրօնաւորներ, դիտել տալով, որ անոնք մեղսակցած են գաղտնի սպասարկութեանց գործակալներու չարչարանքի լուրերը ծածկելու աշխատանքին:

Պասիճ խմբակն ու ծայրայեղական այլ շարժում մը (երկուքն ալ մօտիկ գերագոյն ղեկավար այաթոլլա Ալի Խամենէիի), հրապարակեցին յայտարարութիւն մը, որ կը յայտնէր, թէ այլախոհ մտաւորականներ սպաննելու յանցանքով ամբաստանուած գաղտնի գործակալները չարչարանքի ենթարկուած են խոստովանելու համար, թէ իրենք իսրայէլացի լրտեսներ են: Յայտարարութիւնը կը նշէր նաեւ, որ նախկին փոխ նախարար մը եւ անոր կինը չարչարանքի տակ պարտաւորուած ու ակամայ ստորագրած են խոստովանագիրները:

18 իրանցիներ, որոնց կարգին են գաղտնի սպասարկութեանց նախարարութենէն բարձրաստիճան պաշտօնատարներ դատավարութեան կ'ենթարկուին գրագէտներ ու մտաւորականներ սպաննած ըլլալու յանցանքի համար: Անոնցմէ ոմանք խոստովանած են, որ սպանութիւն կատարած են: Չափաւորականներ ու բա

Շար.ը՝ էջ 10

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ
ARMENIAN AIRLINESի
SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ
ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ,
ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ
ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ
ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեամբ
• օդաճեպաւիճի տոմսեր • ապրանքի փոխադրութիւն
ԱՐԱ ԹՐԱՎԸԼ,
Պուրճ Համուտ, Համակատաճ շէնք,
Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲԱՆՏԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԲՌՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Մասնակի ներումի օրէնքի մը համաձայն բանտէն ազատ արձակուած թուրք մը երէկ յայտնած է, թէ բանտապահներ վինք ծեծած են, փոքր խուցերով բանտ մը փոխադրուելէ ետք:

Պահատիր Ահիշքալի ամբաստանութիւնները կը վուգադիպէին մարդկային իրաւանց *«Էմնըսթի Ինթըրնէշընըլ»* խմբակին այն ամբաստանութիւններուն, թէ ցարդ փոքր խուցերով բանտեր փոխադրուած շուրջ 1000 արգելափակեալները չարչարանքներու ենթարկուած են եւ մեկուսացած պահուած են:

Թուրքիա, որուն մարդկային իրաւանց մարկը մանրամասն քննութիւններու ենթակայ է 1999ի վերջերէն ի վեր, երբ անդամակցութեան թեկնածութեան իրաւունք ստացած էր, ուժգին կը հերքէ, թէ փոքր խուցերով բանտերու մէջ արգելափակեալները տանջանքներու կ'ենթարկուին:

Անգարա կը նախընտրէ արգելափակեալները նման բանտեր փոխադրել, ներկայ լայն սրահներով բանտերէ, որպէսզի վերջ տայ ձախակողմեան ծայրայեղականներու, քիւրտ ըմբոստներու եւ ոճրագործ խմբակներու բանտերու մէջ ունեցած հակակշիռին:

Բազմաթիւ բանտերու մէջ, բանտարկեալներ շաբաթներէ ի վեր հացադուլի դիմած են որպէսզի պարտադրեն պաշտօնատարներու հրաժարելու բանտային դրութեան բարեկարգումէն, սակայն իշխանութիւնները վճռած են վայն գործադրութեան դնել:

Արդարութեան նախարարութիւնը շաբաթավերջին հաղորդագրութեան մը մէջ հերքած է, թէ արդէն իսկ փոխադրուած բանտարկեալները տանջանքներու կ'ենթարկուին:

Ոստիկանութիւնը Կիրակի օր ձերբակալած է 34 անձեր, որոնք բանտերու բռնարարքներու դէմ կը բողոքէին եւ բանտային աւելի լաւ պայմաններ կը պահանջէին:

ԹՈՒՐՔ ՈՍՏԻԿԱՆ ՄԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

Միւս կողմէ, անծանօթ վինեալներ Կիրակի գիշեր Պոլսոյ մէջ կրակ բացած են ոստիկանական ինքնաշարժի մը վրայ, ոստիկան մը վիրաւորելով:

Յարձակումը նորագոյնն էր անցեալ ամսուընէ ի վեր շարք մը դէպքերու: Կառավարութիւնը կը փորձէ բռնի ուժով վերջ տալ բանտարկեալներու հացադուլին: Առնուապն 30 արգելափակեալ սպաննուած է ոստիկանութեան կողմէ բանտերու վրայ յարձակումներու պատճառով:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ՍԵՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱ – ԻՐԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ ՄԸ ԿԸ ԿՆՔՈՒԻ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

Սէուտական Արաբիոյ ներքին գործոց նախարար Նայէֆ իշխանը երէկ յայտնեց, որ մօտ օրէն Իրան պիտի այցելէ ապահովութեան մարկի համաձայնագիր մը ստորագրելու համար: Իշխանը աւելցուց, որ այցելութեան թուականը պիտի յայտարարուի, երբ ամբողջացնէ համաձայնագիրին բովանդակութեան ուսումնասիրութիւնը: Ան ըսաւ նաեւ, որ երկու երկիրներն ալ կարգ մը յօդուածներու բարեփոխութիւնը առաջարկած են:

Նայէֆ իշխանը դիտել տուաւ, որ համաձայնագիրին նպատակն է պայքարիլ ոճիրներու, ահաբեկչութեան եւ թմրեցուցիչի մաքսանենգութեան դէմ: Ան շեշտեց, որ երկկողմանի համաձայնագիրը շրջանային պաշտպանութեան համաձայնագիր մը չէ:

Ծոցի պաշտօնատարներ դիտել տուին, որ Ծոցի արաբական երկիրներուն եւ ոչ արաբ Իրանի միջեւ ստորագրուած համաձայնագիրները կը կեդրոնանան ոճիրներու դէմ պայքարելու շուրջ եւ թէ որեւէ պարագայի տակ անոնք պիտի չվերածուին պաշտպանութեան բնոյթ ունեցող համաձայնագիրներու:

Միւս կողմէ, Սէուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտնեց, որ Իրանի եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու միջեւ հողային վէճը լաւագոյնս կրնայ լուծուիլ Արդարութեան Միջազգային Ատեանին կողմէ, նկատի ունենալով, որ Թեհրան մերժած է շրջանային մակարդակի վրայ միջամտութիւնները:

Սէուտ Ֆայսալ իշխանը ըսաւ, որ Իրան կը մերժէ ուղղակի բանակցութիւններ կատարել Ա. Մ. Էմիրութիւններու հետ, հետեւաբար, վէճը լուծելու լաւագոյն ձեւը պիտի ըլլայ դիմել միջազգային ատեանին:

Իրան կր մերժէ բանակցիլ, որովհետեւ իրը կը նկատէ Ծոցի երեք կղզիները: Իրան մերժած է նաեւ այցելութիւնը Ծոցի Գործակցութեան Խորհուրդին կողմէ յառաջացուած յանձնախումբին: Թեհրան կ'ըսէ սակայն, որ պատրաստ է հանդիպում ունենալու Ապու Տապիի իշխանութիւններուն հետ, փարատելու թիւրիմացութիւնը, որովհետեւ երեք կղզիները անբաժան մէկ մասն են Իրանի:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ՈՒԱՇԻՆԿԹՕՆ – ԹԻՖԼԻՍ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄՆԱՅՈՒՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆՈՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մ. Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն Վրաստանի հետ առեւտրական մնայուն եւ բնականոն յարաբերութիւններու հաստատման հաւանութիւն տուած է, ըստ ամերիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան:

Նախարարութեան բանբերը՝ Ռիչըրտ Պուշըր, Հինգշաբթի օր յայտնած է, թէ Քլինթըն Դեկտեմբեր 29ին կնքած է հռչակագիր մը, որ վրացական սպառողական նիւթերու հանդէպ «բնականոն եւ խտրականութենէ զուրկ վերաբերմունք կը հաստատէ»: «Քայլ մը, որ անկիւնադարձային է նախկին խորհրդային հանրապետութեան դէպի աւելի լաւ ապագայ ճամբուն վրայ», ըսած է ան:

Վրաստան ցարդ ենթակայ եղած է իր առեւտրական իրողավիճակին տարեկան վերատեսութիւններու, համաձայն 1974ի մէկ օրէնքին:

Սակայն 26 Հոկտեմբեր, 2000ին, Քոնկրէսը վաւերացուցած էր օրինագիծ մը, որ կ'արտօնէր Քլինթընին Վրաստանը դարձնելու նախկին խորհրդային երկրորդ երկիրը միայն՝ բացի Խըրխըզիստանէն, որ Մ. Նահանգներու հետ առեւտրական մնայուն, բնականոն յարաբերութիւններ կը հաստատէ:

Վրաստան 14 Յունիս, 2000ին անդամ դարձած էր Առեւտրական Համաշխարհային Կազմակերպութեան:

Մ. Նահանգներ Վրաստանը կարեւոր դաշնակից մը կը նկատեն Կովկասեան շրջանին մէջ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹՕՆ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ՄՈՍԿՈՒԱՆ

Միւս կողմէ, Մ. Նահանգներ Հինգշաբթի օր Ռուսիան ամբաստանած են ամերիկեան ընկերութեան մը հետ կնքուած պայմանագրութիւն մը բռնաբարած ըլլալու յանցանքով՝ Վրաստանի կապի հայթայթումները ընդհատելով եւ վանոնք վերսկսելով, ռուսական այլ ընկերութեան մը խողովակով:

Արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ պաշտօնատարը յայտնած է, թէ ըստ իր տեղեկութիւններուն, Վրաստան կապ հայթայթող այլ կողմեր կը փնտռէ եւ ամերիկեան Էյ. Ի. Էս. ընկերութիւնը «կրնայ հետապնդել օրինական

Շար.ը՝ էջ 10

ԹԱԼԱՊԱՆԻ ԱՅՍՕՐ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՏԵՍԱԿՑԻ ԷՃԵԻՏԻ ՀԵՏ

ԱՆԳԱՐԱ, 8 (ՌՈՅԹԵՐՋ).– Իրաքեան քրտական խմբակի մը՝ Քիւրտիստանի Հայրենասիրական Միութեան ղեկավար ճալալ Թալապանի, որուն Թուրքիա կօրավիճ կը կանգնի ՔԱԿի վինեալներու դէմ անոր պայքարին մէջ, երեքշաբթի օր (այսօր) Անգարայի մէջ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտի եւ արտաքին գործոց նախարար Իսմայիլ Ճէմի հետ:

Այցելութիւնը տեղի պիտի ունենայ Էճեւիտի այն յայտարարութենէն ետք, թէ Թուրքիա Ք. Հ. Միութեան վինեալներուն ՔԱԿի դէմ պայքարին կ'օժանդակէ:

Թրքական լրատու աղբիւրները անցեալ շաբաթ հաղորդած են, թէ Ք. Հ. Միութեան Թուրքիոյ կօրակցութեան կոչ ուղղած է՝ ՔԱԿի դէմ իր պայքարին մէջ, սակայն թրքական բանակը կիրակի օր հերքած է այն տեղեկութիւնները, թէ 10 հազար վինուոր ղրկած է Հիւսիսային Իրաք առ ի պատրաստութիւն ՔԱԿի դէմ յարձակողականի մը:

Էճեւիտ կիրակի օր յայտնած է, թէ Թուրքիա Իրաքի քրտական հատուածներուն *թէքնիք* օժանդակութիւն կը հայթայթէ իր սեփական ապահովութիւնը երաշխաւորելու համար: Ան մանրամասնութիւններ չէ տուած այդ օժանդակութիւններուն մասին:

10 ՔԻՒՐՏԵՐՈՒ ԴԷՄ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՎՃԻՌ

Միւս կողմէ, թրքական ատեան մը շաբաթավերջին երկրին քրտական օրինական միակ կուսակցութեան 10 անդամներու դէմ բանտարկութեան վճիռ արձակած է՝ հիւսիսային Իրաք թրքական թափանցումներու դէմ ցոյց մը հրահրած ըլլալու յանցանքով:

ՎՐԱՍՏԱՆ ԿԸ ՀԱԿԱԴԱՐՁԷ ՌՈՒՍԻՈՅ ՉԳՈՒՇԱՑՈՒՄԻՆ

ԹԻՖԼԻՍ, 8 (ՌՈՅԹԵՐՋ).- Վրաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը Երկուշաբթի օր կայրոյթով հակադարձած է Ռուսիոյ կառավարութեան մէկ զգուշացումին, թէ անոր քաղաքացիները պէտք է խուսափին Վրաստան ճամբորդելէ, այդ երկրին մէջ աճ արձանագրող ոճրային պարագաներու պատճառով:

Վրաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաղորդագրութեան մը մէջ յայտնած է, թէ Ռուսիա ոճրային կարգ մը արարքներու տրուելները արուեստականօրէն կը խեղաթիւրեն «լարուածութիւնը բարձրացնելու եւ Վրաստանի միջազգային դիմագիծը վատթարացնելու նպատակով»:

Ըստ ռուսական լրատու աղբիւրներու, Վրաստանի արտաքին գործոց նախարար Իրաքլի Մենակարիշվիլի յայտնած է, թէ Ռուսիոյ Շաբաթ օր արձակած զգուշացումը «ապատեղեկատուութիւն է»:

Վրաստանի նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած է, թէ կացութիւնը հանդարտ է եւ աւելցուցած. «Մեր յայնածիր դրացիին հետ որեւէ լարուածութիւն անընդունելի է թէ՛ Վրաստանի, թէ՛ Ռուսիոյ համար»:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտնած է, թէ իր քաղաքացիները պէտք է խուսափին Վրաստան ճամբորդելէ, չեչէն վինեալներու կողմէ առեւանգումներու պատճառով:

Անիկա յատկապէս շեշտը դրած է հիւսիս - արեւելեան Ախմեթա շրջանին մէջ հարցերու վրայ, ուր Չեչենիոյ մէջ բախումներէն խոյս տուած գաղթականներու մեծ թիւ մը գոյութիւն ունի:

Վրացական ոստիկանութիւնը տակաւին կը փնտռէ սպանացի 2 գործարարներ, որոնք Դեկտեմբերին Թիֆլիսի մէջ առեւանգուած էին անծանօթներու կողմէ եւ փոխադրուած Փանքիսի հովիտը՝ Ախմեթայի շրջանին մէջ:

VISION CARE CENTER
Knajian Opticals
Our answers to your questions
on customised progressive lenses.

• Comprehensive eye care
• Specialized progressive lens services
• Doctor supervised contact lens fitting
ZEISS
Address: Autoroute Jdeideh, behind Almaza Beer factory
facing McDonald's Restaurant, Yara Center, First Floor.
Tel: 01-877740. Fax: 01-375242. E-mail: knajian@hotmail.com

«ՈՉ ԵՒ Է»

Ստորեւ կու տանք Նոր Ջուղայի Ամենափրկիչ վանքի Ներսէս Շնորհալի գրադարանի գրադարանապետ Լեւոն Միհասեանի մէկ ակնարկը:

Երբ մեր մամուլում, յատկապէս արեւմտահայերէնով գրուած, կարդում եմ «Ոչ եւս է», մանաւանդ եթէ դա վերաբերում է մեր մշակութային կամ ազգային գործչի ու վաստակաւորի, չատ մեծ ցաւ ու տխրութիւն եմ զգում, եւ դրա կորուստի հետ, ինձ մեծ վիշտ ու անհանգստութիւն է պատճառում նաեւ այդ չարագուշակ «Ոչ եւս է» գրուածը:

Ասեմ՝ թէ ինչո՛ւ:

Ես ծնուել եւ պատանեկութեանս մի մասը անց եմ կացրել գիւղում եւ դեռ մանուկ հասակից մեծերից լսել եմ, որ երբ գիւղում մէկը մահանում էր եւ բարի համբաւ չունէր կամ նրա հանդէպ որոշ ղժգոհութիւն կար, որպէս անարգանք ու ծաղրանք, ասում էին, «Ոչ եւս եղաւ»: Այսինքն այլեւս չկայ, գնաց այս աշխարհից, այլեւս գոյութիւն չունի, եւ լաւ պրծանք դրա երեսից:

Այժմ երբ մեր մամուլում հանդիպում եմ այդ դարձուածքին, անմիջապէս իմ մտքին է գալիս դեռեւս մանկութիւնից իմ մէջ արմատացած այդ նախապաստութեան բացասական նշանակութիւնը, եւ ինչպէս յիշեցի, տխրում եւ անհանգստանում եմ, յատկապէս, որ ինչպէս ասացի, դա մեր ազգային ու մշակութային գործիչներից կամ իմ սիրած ու գնահատած անձն է լինում:

Ուստի այսու խնդրում եմ մեր յարգելի խմբագիրներից ու յօդուածագիրներից, որ խուսափեն այդ նախապաստութիւնը գործածելուց:

Ջերմ չնորհակալութիւն բոլոր նրանցից, որոնք կ'ընդառաջեն իմ խնդրանքին:

ԼԵՒՈՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Նոր Ջուղա
2 Նոյեմբեր 2000

ՊՕՂՈՍ ՃԵԼԱԼԵԱՆԸ ՄԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑՆ Է

Հայրենի հողին շնորհած կենսական ու անհրաժեշտ աւիշէն զուրկ մեր մշակութային կեանքին մէջ քիչ չէ թիւը վաւերական այն արուեստագէտներուն, որոնք Սփիւռքի տարբեր տարածքներու վրայ իրենց արուեստով ձգանակալից իրագործումներու տէր դարձած եւ սեփական անուն մականուն կերտած են: Բայց այս ուրախալի հաստատումը միշտ չէ, որ ըստ արժանւոյն գնահատուած է՝ մտահոգութեան ու տխրութեան անհարկի պահեր ստեղծելով: Շատ յաճախ չենք անդրադառնար ու վայելեր այնպիսի մարդոց գոյութիւնը մեր կեանքին մէջ, որոնց բացակայութիւնը մեծ բաց մը պիտի ստեղծէ օր մը ազգային- մշակութային մեր գոյութեան մէջ, եւ որոնց չգոյութեան մէջ է միայն, որ կը զգացուի ու կ'արժեւորուի ամբողջական ու անփոխարինելի հարստութեան տարողութիւնն ու կորուստին կսկիծը:

Այս մտորումն է, որ տիրապետող եղաւ անցեալ տարեվերջին, երբ լիբանանցի անուանի դաշնակահար Ուալիտ Հաուրանի, Ամերիկեան Համալսարանի «Էսեմպլի Հոլ»ի մէջ մատուցեց լիբանանահայ երաժշտահան, դաշնակահար եւ մանկավարժ Պօղոս Ճելալեանի նորագոյն ստեղծագործութիւններէն մէկը՝ «Canto Mesto of Fantasia - Toccata», յօրինուած՝ Յունուար 2000ին:

Երկը կը կատարուէր Պախի, Պեթհովէնի, Շոփէնի եւ Մուսորսկիի հանրայայտ ու բարձրարուեստ ստեղծագործութիւններու շարքին, որոնք, ինչ խօսք, շատ լաւ կատարուեցան ու մեծ գնահատանքի արժանացան: Ասոնց կողքին ուշագրաւ ու ցնծալի եղաւ նաեւ Պօղոս Ճելալեանի սոյն երկին առաջին ունկնդրութեան առթած տպաւորութիւնը: Բերնէ բերան երաժշտասէրներով լեցուն դահլիճը երկարատեւ յոտնկայս ծափահարութիւններով դիմաւորեց ստեղծագործութեան մուտքը երաժշտական աշխարհ:

Սակայն սրահին մէջ կային հազիւ տասնեակ մը հայեր միայն: Հաստատումը անպայմանօրէն մեղադրական շեշտ չունի: Նախ առանց հայ ունկնդիրին ալ լաւ գնահատուեցաւ ստեղծագործութիւնը, ապա, եթէ հայկական շրջանակներու մէջ ալ տեղեկացուած ըլլար ձեռնարկը, քիչ չէր թիւը հայ երաժշտասէրներուն, որոնք անպայմանօրէն պիտի փութային սրահ: Պարզապէս Ճելալեան մարդուն եւ երաժիշտին վաստակն ու ստեղծագործական նորագոյն սխրանքն էր, որ բարձրօրէն կը գնահատուէր այնտեղ ու որքան բաղձալի պիտի ըլլար մեր երաժշտասէրին ներկայութիւնն ալ հոն:

Քանի մը խօսք՝ լիբանանցի հրաշալի դաշնակահար Ուալիտ Հաուրանիի մասին: Աւելի քան երեսուն երկիրներու մէջ ելոյթներ ունեցած ու բազմաթիւ մրցանակներու եւ տիտղոսներու արժանացած Ուալիտ Հաուրանի տասներեք տարեկանին նկատուած է Լիբանան այցելած Արամ Խաչատրեանի կողմէ եւ անոր շնորհիւ արժանացած է բարձրագոյն ուսման հնարաւորութեան Մոսկուայի Չայքովսքիի անուան բարձրագոյն երաժշտանոցին մէջ: Ան նախապէս աշակերտած է լիբանանահայ դաշնակահար մանկավարժներ Սոնիա Վարդապետեան - Ահարոնեանի եւ Ջուարթ Սարգիսեանի, ինչպէս նաեւ՝ Լիբանանի Պետական երաժշտանոցին: Դաշնակի արուեստի հանրայայտ ու դժուարագոյն ստեղծագործութիւններէ կազմուած համերգը ան նուագեց զարմանալի վարպետութեամբ, ջերմութեամբ եւ նրբազգացութեամբ, անթերի ու ամբողջական իւրօրինակ շունչի մը տակ:

Պօղոս Ճելալեանի վաստակը ներկայացնելը այլ խնդիր է: Հոս միայն տեղն է շնորհաւորելու նոր ստեղծագործութիւնն ու կիսելու իր ուրախութիւնը:

Զ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

«ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀ»Ը ԿԸ ԽԱՆԴԱՎԱՌԷ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ

Ցաջորդական երրորդ չաբաթը ըլլալով եւ աննախընթաց յաջողութենէ մը ետք, Հինգշաբթի, 4 Յունուարին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ ներկայացուեցաւ «Հեքիաթներու Աշխարհ»ը, կազմակերպութեամբ Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան եւ մասնակցութեամբ Համազգայինի «Կարկաչ» մանկապատանեկան երգչախումբին, «Արեգ» մանկապատանեկան թատերախումբին եւ «Գայիանէ» մանկապատանեկան պարախումբին:

Սրահը լեցուն էր մանուկներով եւ պատանիներով, որոնցմէ մաս մը եկած էր իրենց ծնողներուն ընկերակցութեամբ:

«Հեքիաթներու Աշխարհ»ի բացումը կատարեց Համազգայինի «Կարկաչ» մանկապատանեկան երգչախումբի խմբավար Զաքար Քէչիչեան, որ չնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր ներկաներուն՝ իրենց ցուցաբերած քաջալերանքին համար:

Այնուհետեւ սկսաւ «Հեքիաթներու Աշխարհ»ի թատերական բաժինը, որուն հերոսներն էին Զիւնաթոյրը եւ եօթը թզուկները, Ալատտինը, Քաջ Նազարը, Ջախ-Ջախ թագաւորը, Կարմիր Գլխարկիկը, Միքի Մաուսը եւ ուրիշներ:

Թատերական բաժինը յաճախ ընդմիջուեցաւ երգով: Համազգայինի «Կարկաչ» մանկապատանեկան երգչախումբին պատանիները ներկայացուցին «Նոր Տարուան Հանդէս», «Deck The Hall», «Ծաղրածու եւ «Ծաղրածու», «Silent Night», «Jingle Bells» եւ «Տինկ - Տոնկ» երգերը: Ինչպէս միշտ, Զաքար Քէչիչեանի ղեկավարած «Կարկաչ» երգչախումբը այս անգամ եւս ելոյթ ունեցաւ բուռն ծափահարութեամբ:

Ինչ կը վերաբերի «Գայիանէ» պարախումբին, ան ներկայացուց հինգ պար՝ «Հովիւներու պարը», «Փոլքա», «Քաուպոյ», «Քալինկա» եւ «Նարէ - Նարէ»: Կարելի է ըսել, որ պարախումբին անդամները իրենց կատարումներով եւ չարժումներով սրահին մէջ ստեղծեցին խանդավառութեան մթնոլորտ մը:

Իրենց կարգին, «Արեգ» մանկապատանեկան թատերախումբի անդամները մարմնաւորած հերոսները յաջողեցան ստեղծել ձեռնարկին նպատակադրած հեքիաթային աշխարհը, ուր, ինչպէս ղեկավարները ըսին, «վերջ ի վերջոյ պիտի յաղթէ բարին եւ պիտի տիրէ արդարութիւն ու երջանկութիւն»:

«Հեքիաթներու Աշխարհ»ը կը կաչկանդուի ընդմիջման կապանքներով, երբ Զիւնի թագուհին ձիւնով կը պաշարէ Կաղանդ Պապային կառքը: Լուծումը. միասնաբար, հաւաքական ճիգերով հալեցընել ձիւները, իսկ ասոր համար կ'ընտրուի մէկ միջոց. ներկայացման մասնակիցները միասնաբար կ'երգեն «Նոր Տարի» երգը (խօսք եւ երաժշտութիւն Վիգէն Ստեփանեանի): Կաղանդ Պապան կ'ազատի սառնամանիքէն եւ կու գայ, Նոր Տարուան եւ Ս. Ծնունդի առիթով իր բարեմաղթութիւնները ուղղելու համար բոլորին:

«Հեքիաթներու Աշխարհ»ը վերջ գտաւ, երբ կրկնուեցաւ «Նոր Տարի» երգը, ընկերակցութեամբ ներկայացման բեմադրիչ եւ հեղինակ Վիգէն Ստեփանեանի, «Կարկաչ» երգչախումբի խմբավար Զաքար Քէչիչեանի եւ «Գայիանէ» պարախումբի պարուսոյց Ֆելիքս Յարութիւնեանի:

Ժ. Յ.

«Գայիանէ» պարախումբի կատարումէն տեսարան մը:

«Կարկաչ» երգչախումբը կը ներկայացնէ «Ծաղրածու եւ ծաղրածու»ն:

Եօթը թզուկները, Մեծ մայրիկը եւ Կարմիր գլխարկիկը:

«Հեքիաթներու Աշխարհ»ին հերոսները միասնաբար կ'երգեն «Նոր Տարի»ն:

(Լուսանկարները՝ ՊԵՏՐՈՍ ՉԱՐՈՒԿԵԱՆի)

«ՊՈՂՆՈՑ ԲՈՅՆ»Ը ԱՅՍՕՐ ՈՐԲԱԽՆԱՄ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔ՝ ՀԱՅԱԿԵՐՏՈՒԻՄԻ ՕԳՍԽ

Ութսունամեայ այս հիմնարկը ծերութեան ոչ մէկ նշան ցոյց կու տայ. ընդհակառակն, թարմացած երիտասարդութիւն կայ հոն: Թռչուններու ճուռողիւն է կարծես, չուրջբոլորը՝ երգ ու ծիծաղ: Որբանոց չէ, այլ «Թռչնոց Բոյն»: Հանճարել կոչուելու արժանի բառ մը, տրուած՝ բիւրաւոր որբերու, ճղակոտոր ու մարած օճախներէ բերուած խլեակներ: Օտար խնամատարներու գութին յանձնուած արարածներ, որոնք փրկուեցան եաթաղանէն, եկան այս տունը ծովափնեայ: Զայն ալիքներու, յետոյ՝ ձայնը ամայութեան, բայց կար երգը թռչնիկներու: Որբե՛ր, որբեր...

Ութսուն տարի ետք, դարավերջի այս օրերուն, պատկերը փոխուած է բոլորովին. հոն չենք հանդիպիր Ֆիլիփ Զաքարեաններու սերունդներուն, ոչ ալ ցամաք հացով սեղաններու: Ցիրաւի «Թռչնոց Բոյն» է այս, ուր ժիր ու եռանդուն ձայները կը չոյեն ականջները այցելուներուն: Արեւը հրաշափառ ներկայութիւն է հոս, եւ ազատ թռիչքը՝ կենսատու քաղցրութիւն: Հին օրերու խարխլած խուցերը չկան, ոչ ալ առաստաղէն ծորող անձրեւ: Ապարանքային չքեղութիւն մը ծաւալած է իր հմայքը, ու երջանկութիւնը բոյն հիւսած է կարծէք այս կառոյցին պատերուն մէջ:

Կաղանդի նախօրեակ է, յոյսերու, ակնկալութիւններու երկարող չաբաթ: Կաղանդ Պապաներ կ'անցնին այս Բոյնէն, որովհետեւ անոնք գիտեն, որ հոն պատըսպարուած են երկու հարիւր չունչ հաչուող մեծ ու փոքր հայածին մարդեր:

Ցիսնամեակ մը առաջ Միս Ճէյքըպսընին փափկասուն չուքը կ'երկարէր այս տան մէջ, այսօր մեզ դիմաւորողը երիտասարդ վանական մըն է՝ բարիքի բեռով արիացած:

«Աստուած օգնական» է անոր անպայման, որ համարձակած է բեռնաւորուիլ ծանրագոյն պատասխանատուութեամբ: Բակը կ'եռայ արեւ աչքերով մանուկներով, պատանեակներով: Պաշտօնէութիւնը նոյնքան ուրախ, սեղանատան չուրջն են հիմա, կը հիւրասիրեն Կաղանդ Պապան:

Տօնածառը չքեղօրէն զարդարուած՝ աչքերու բացխփումի խաղեր կը սարքէ զարմացնելով կեանքին դիմաց նորաբաց երեխան: Հրճուանքով յորդուն այս երամին մէջ, որբեր կա՞ն արդեօք: Կա՛ն... պիտի պատասխանէ հայ սուրբ տեսուչը անվարան: Որբեր, բայց ոչ թուրքին թուրքէն փրկուած, այլ՝ նոր տեսակի ջարդի մը արդիւնք, ջարդ մը՝ ճերմակ կամ անգոյն, անտեսանելի... 150 մանուկ ու պատանիներ եկած են հայկական ընտանիքներէ՝ գիշերօթիկ օթեւան իւրեւ:

- Հոս դպրոց է, ոչ որբանոց ,- կը հնչէ ձայնը ծնծղայ երիտասարդ եկեղեցականին, որ ինքնակորոյս ու մանկացած՝ կը միաճուլուի Կաղանդ Պապային մօրուքին հետ՝ դիմաւորելով ծերունին բարի: Ու նուէրներ կը թափին տոպրակն ի վար: Խնդութիւն է համատարած:

-17 Կաղանդ Պապա հիւրընկալած է Բոյնը այս Ամանորին. վերջինը եկած է Արամ Ա. վեհափառին ընկերակցութեամբ, իրրեւ օրհնութիւն խաչանիշ:

«Ապրեք երեխեք, բայց մեզ պէս չապրէք».... որո՞ւն ձայնն է այս, Թումանեան Յովհաննէսին: Ո՛վ յիշեցուց խօսքն այս խորհուրդ: Այո, կ'ապրին երեխեքը, «Կանուչ, վիթխարի ընկուզենի» դարձած ծառին տակ այս հովասուն, ուր Թռչնիկներու բոյները կը վերանորոգուին ամէն նոր տարի, յոյսերու եւ հաւատքի փեսուրներովը փափուկ:

Այցելու տիկին մը աչքերը կը սրբէ: Կողքի ընկերուհին կը հարցնէ.

- Ինչո՞ւ...

- Ուրախութեան արցունք է, երջանկութեան արտայայտութիւն... Երէկուան որբերը յիշեցի... Մայրս այս Բոյնին բնակիչ եղած էր...

Նուէրներու ծրարներ, ծրարներ, մեծ ու փոքր խաղալիքներ: Սրահի մուտքին, տօնածառին մօտիկը, կանգուն է արուեստական ուրիշ ծառ մը, վրան բոյն մը՝ թռչնիկներով լեցուն: Կենդանի պատկե՞ր, թէ՞... Մերարուեստագէտները հանճարեղ գիւտեր կը հնարեն: կարծես իրական բոյն մըն է, տեսակ-տեսակ թռչնիկներով: Հիանալի երեւակայութիւն եւ ճաշակի մարմնացում աչխատանք:

Կը լռէ զանգը Կաղանդ Պապային: Բայց կը չարունակուի խանդավառութիւնը ներքին: Ութսունամեայ այս ծերունին որքա՜ն ժպիտ ունի իր դէմքին: «Որբանոց չէ՛, Դպրոց Ազգային», կը կրկնէ ձայնը հաստատ:

Որբախնամ հաստատութիւնը հայակերտման կեդրոն մըն է այսօր Ցեղասպանութեան արհաւիրքէն ետք: Նոր դարը նոր էջ մը պիտի բանայ մարդկութեան բոլոր խաւերուն համար, նոյնպէս՝ «Թռչնոց Բոյն»ին համար, որ այսուհետեւ կը չարունակէ իր երթը իւրեւ Ազգային օճախ, օգտակար ըլլալով բազմանդամ, չքաւոր ընտանիքներու զաւակներուն: Ժիպէյլ քաղաքը, եւ հոն չնչող մեր փոքրաթիւ գաղութը ուրախ պէտք է զգան իրենց ծոցին մէջ այսպիսի չէնչող բոյնի մը գոյութեան համար: Ու պատիւ մեր ազգին, որ իր հոգածութեան առարկան դարձուցած է մեր ազգային միւս կառոյցներու կարգին նաեւ «Թռչնոց Բոյն» Ազգային Հաստատութիւնը, որ կը վայելէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան բարձր հովանաւորութիւնը:

Վերանորոգուած, հին օրերու խեղճութիւնը թօթափած, հայակերտումի իր երթը չարունակող «Թռչնոց Բոյն»ը աչխարհին կը նայի հաւատքով, յոյսով: Մեր կարգին մաղթենք բարին թռչնիկներուն եւ անոնց գուրգուրացող ծանօթ ու անծանօթ սիրտերուն:

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ

ԴԱՏԱԻՐԱՒԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ 11,4 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ

Հայաստանի դատարաններու նախագահներու խորհուրդի նախագահ, վճռաբեկ դատարանի նախագահ Հենրիկ Դանիէլեան յայտնեց, թէ Համաշխարհային Դրամատան կողմէ Հայաստանի դատաիրաւական համակարգի բարեփոխումներուն համար յատկացուած 11,4 միլիոն տոլարով դատարանի նոր շէնք մը պիտի կառուցուի Գիւմրիի մէջ, իսկ 20 ուրիշներ պիտի վերանորոգուին:

Հենրիկ Դանիէլեան աւելցուց, թէ կը նախատեսուի նաեւ վարկային ծրագիրի շրջագիծին մէջ դատարանները ապահովել ժամանակակից սարքերով եւ կահաւորումով, ինչպէս նաեւ աւարտել վերաքննիչ երկու քրէական ու գինուորական եւ քաղաքացիական ու տնտեսական գործերով դատարաններու վերանորոգման աշխատանքները:

Ըստ Հ. Դանիէլեանի, վերանորոգման կարիք ունին մայրաքաղաքի գրեթէ բոլոր դատարանները:

Նշենք, որ Հայաստանի մէջ կայ դատարանի 45 շէնք, իսկ դատաիրաւական համակարգի բարեփոխումներուն համար Հայաստանի կառավարութիւնը պիտի տրամադրէ 800 հազար տոլար եւս:

ԿԱՂԱՆԴԸ «ՆԱՐՕՏ ԱՐՏԱԼՃԵԱՆ» ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Լիբանանահայ Օգնութեան Խաչի «Նարօտ Արտալճեան» մանկապատանեկան գրադարանի սրահին մէջ տօնուեցաւ Կաղանդը, 22 Դեկտեմբեր 2000ի կէսօրէ ետք: Ձեռնարկը կազմակերպած էր գրադարանի յանձնախումբը: Ներկայ եղան Լ.Օխի Շրջանային Վարչութեան անդամներ, հիւրեր եւ մայրեր:

Գրադարանի աշակերտները հագած էին տօնական զարդարանքով, Կաղանդի յատուկ զգեստաւորումով: Սրահը եւս յարդարուած էր տօնական զարդերով:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր. աշակերտները արտասանեցին ու երգեցին Նոր Տարին պանծացնող մանկապատանեկան երգեր ու ոտանաւորներ:

Յանձնախումբին անունով Մանուշակ Գիգիրեան եւ գրադարանի աշակերտութեան անունով գրադարանի վարիչ- դաստիարակ Ռուզաննա Ուլիկեան շնորհակալական եւ մաղթանքի խօսքեր ըսին:

Ներկաները հիւրասիրուեցան չիր ու չամիչով եւ ստացան կաղանդչէքի խորհրդանշական նուէրներ:

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ ՏՕՆԸ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Կիրակի, 24 Դեկտեմբեր 2000ին, Արամ Ա. կաթողիկոսին տնօրինութեամբ, եւ Ս. Ստեփանոս նախավկայի տօնին առիթով պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, Անթիլիաս:

Ժամերգութեան ընթացքին դպրեվանքի սարկաւագներն ու կիսասարկաւագները մասնակցեցան պատարագին:

Օրուան պատարագիչն ու քարոզիչն էր Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, որ սարկաւագներուն թելադրեց իսկական եւ անշահախնդիր ծառայութիւնը կեանքի ուղեցոյց ընելու եւ Ս. Ստեփանոսի ապրած փորձառութեան հայելիին մէջ իրենց սարկաւագութիւնը ապրելու:

Պատարագէն ետք դպրեվանեցիներն ու հաւատացեալները վեհարան բարձրացան՝ Արամ Ա. կաթողիկոսին օրհնութիւնը ստանալու: Դպրեվանքի սարկաւագներուն անունով Յովհաննէս սրկ. Պոյունսուզեան ուղերձ կարդաց: Վեհափառը իր պատգամին մէջ շեշտեց ծառայութեան գաղափարը, որ սակայն զսպանակուած պիտի ըլլայ կոչումով:

Երեկոյեան ժամը 5:00ին տեղի ունեցաւ երեկոյեան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ՝ «Ս. Ստեփանոս նախասարկաւագին եւ առաջին մարտիրոսին»: Անկէ ետք վեհարանի դահլիճին մէջ Արամ Ա. կաթողիկոսին նախագահութեամբ եւ միաբան հայրերուն ներկայութեամբ, տեղի ունեցաւ դասախօսական - գեղարուեստական ձեռնարկ, նուիրուած՝ Ստեփանոս նախավկային: Ձեռնարկին աւարտին կաթողիկոսը արտասանեց իր խօսքը՝ բացատրելով եկեղեցւոյ սպասաւորութեան գործնական ու գիտակից կատարումին կարեւորութիւնը:

Յաջորդ օրը դպրեվանքի Ս. Աստուածածին մատրան մէջ տեղի ունեցաւ ժամերգութիւն Ս. Ստեփանոս նախասարկաւագին տօնին առիթով: Աւելի ուշ դպրեվանքի սաներուն միացան «Թոչնոց Բոյն»-ի աշակերտները:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԷՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՁԱՊԷԼ ԵՒ ԿԱՐԻՆԷ ՂԱՁԷԼԵԱՆՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԸ

Լոս Անճելըսի Քաղաքապետական խորհուրդը կը հաղորդէ, թէ Ջորեքշաբթի, 3 Յունուարի իր նիստին միաձայնութեամբ որոշեց յարգել յիշատակը Պըրպէնք քաղաքի բնակիչ Ձապէլ (40 տարեկան եւ կարինէ (13 տարեկան) Ղազէլեաններուն, որոնք 21 Դեկտեմբեր 2000ի երեկոյեան զոհ գացին անարգ ոճիրի մը: Ձապէլէն բաժնուած ամուսինը՝ Կէպի Ղազէլեան, իր կինն ու դուստրը սպաննելէ եւ երկու միւս դուստրերը՝ Քրիսթինէն եւ Դալարը վիրաւորելէ ետք, վերջ տուած էր նաեւ իր կեանքին:

Լոս Անճելըսի Քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Ճոէլ Ուաքս, որ յարգանք մատուցելու առաջարկը ներկայացուցած էր Քաղաքապետական խորհուրդին, ըսաւ. «Այս ողբերգութիւնը ամբողջ Լոս Անճելըսի տարածքին մեծ տխրութիւն պատճառեց, Լոս Անճելըսի բոլոր բնակիչները կը սգան Ձապէլ եւ Կարինէ Ղազէլեաններուն կորուստը եւ ցաւակցութիւն կը յայտնեն անոնց հարազատներուն»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԼԱՒԱՏԵՍ ԵՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԻԻԱՈՒՂԻՆԵՐ»ՈՒ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Հայաստանի Քաղաքացիական Օդանաւորդութեան Բաժնմունքի պատասխանատու Յովհաննէս Երիցեան յայտնած է, թէ «Հայկական Աւիաուղիներ» պետական ընկերութեան ամսական եկամուտը ներկայիս 1,5 միլիոն տոլար է: Ան այս մէկը կը վերագրէ Օպոստոսին տեղի ունեցած ընկերութեան վերակազմաւորման:

Ըստ Յ. Երիցեանի, ընկերութիւնը հարցերու եւ դժուարութիւններու դէմ յանդիման գտնուած է անոր նախորդ վարչակազմին պատճառով, որ Էրպասներու վարձքի անյաջող համաձայնութիւնները կնքած էր:

Ազգային Օդանաւորդութեան Միութեան հաշուարկներով, 1999ին Էրպասներու գործածութիւնը պատկումներով, 1999ին Էրպասներու գործածութիւնը պատճառած է հինգ միլիոն տոլարի վնաս, որուն պատճառով ընկերութիւնը կը դիմագրաւէ տնտեսական տագնապ: Մինչ տեղեկագիրները տարեկան կորուստները կը գնահատեն 7 - 11 միլիոն տոլար, տարեկան հրատարակուած հաշիւները ցոյց կու տան, որ օդանաւային ընկերութիւնը ենթարկուած է միայն չուրջ 1,6 միլիոն տոլար վնասի: Սակայն տակաւին կը մնան չարք մը նիւթական առկախ հարցեր, ինչպէս՝ Մոսկուայի մէջ ընթացիկ գինէն 14 առ հարիւր աւելիով գնուած վառելանիւթի պարագան:

Ընկերութեան գործունէութեան մասին Երիցեանի լաւատես արտայայտութիւնները կարելի է նկատի ունենալ այն դիտանկիւնէն, որ Հայաստանի կառավարութիւնը երկար ժամանակէ ի վեր նիւթական նկատառումներով կ'ուզէ սեփականաշնորհել «Հայկական Աւիաուղիներ»ը:

«Հայկական Աւիաուղիներ» ընկերութիւնը ունի տասնմէկ օդանաւ (3 հատ «Թու - 154», 3 հատ «Եաք - 40», 2 հատ «Թու - 134», 2 «Իլ- 86» եւ մէկ «Էրպաս - 310»): «Հայկական Աւիաուղիներ»ու օդանաւերը թռիչք կը կատարեն դէպի նախկին Խորհրդային Միութեան երկիրները, ինչպէս նաեւ Ամսթերտամ, Աթէնք, Պէյրութ, Տուպայ, Լառնաքա, Թեհրան, Ֆրանքֆորթ եւ Ցիւրիխ:

«ՄԵՐ ԽՆԴԻՐՆ ԵՆՔ ՀԱՄԱՐՈՒԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՎ ՆԵՐԳՈՐԾԵԼ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ»

Նոր Տարուան նախօրեակին հայրենի «Հայոց Աշխարհ» թերթը Հայաստանի Ազգային Ժողովին մէջ ներկայացուած քաղաքական կուսակցութիւններու անդամներուն ուղղեց հետեւեալ հարցումները. ի՞նչ տեսք ունի այսօր հայրենի քաղաքական կեանքը, ո՞ր քաղաքական ուժերը իրենք զիրենք իշխանութիւն կը համարեն, որո՞նք կը գտնուին կեդրոնը, եւ ո՞ր կուսակցութիւնները հանդէս կու գան իբրեւ անհաշտ ընդդիմութիւն:

Ստորեւ կու տանք Ազգային Ժողովի Հ. Յ. Դ. պատգամաւորական խմբակցութեան ներկայացուցիչ Դաւիթ Լոքեանի տեսակէտը վերոյիշեալ հարցերուն մասին:

Հայաստանի քաղաքական դաշտում Դաշնակցութեան զբաւած դիրքը պէտք է դիտարկել երկու առանձին հարթութիւնների մէջ:

Ազգային հիմնախնդիրների տեսանկիւնից Դաշնակցութիւնը հաւանաբար ամենաստահմանազծային մասում է, որովհետեւ մեր արծարծած հարցերը՝ Հայ Դատի եւ պահանջատիրութեան հետ կապուած, բոլոր միւս կուսակցութիւնների ծրագրերից, իմ կարծիքով, առաւելագոյնս լաւ են արտայայտուած:

Տնտեսական, ընկերային խնդիրներում Դաշնակցութեան ծրագրում արձանագրւում է, որ Հ. Յ. Դ.ն ընկերվարական կուսակցութիւն է, բայց այստեղ խօսքը 70 տարիների մեր վերապրած «ընկերվարութեան» մասին չէ: Դաշնակցութեան ընկերվարական ծրագրի մեխը կարելի է համարել ընկերային ապահովութեան պետութեան գաղափարը: Պետութիւն, որն իր ընչազուրկ խաւերի ապահովման խնդիր պէտք է լուծի, որպէսզի չլինեն ընդհանրապէս ոչ բարեկեցիկ կեանքով ապրող մարդիկ: Սա ինքնին չի խանգարում չուկայական յարաբերութիւնների զարգացմանը եւ դրա օրինակ կարող են ծառայել ներկայիս եւրոպական երկրները: Այս տեսակէտից Դաշնակցութեան ծրագիրը որոշ առումով ձախ է, բայց ոչ ծայրայեղ: Հետեւապէս ազգային եւ տնտեսական ծրագրերի հանրագումարում Դաշնակցութիւնը ձախակենտրոն կուսակցութիւն է:

Բայց Հայաստանի ներկայի քաղաքական համակարգում իշխանութիւն - կենտրոն - ընդդիմութիւն դասական սխեման ձեւաւորուած չէ: Այդ իսկ պատճառով ազատականութիւն դաւանող կուսակցութիւնները երբեմն հանդէս են գալիս աւելի ընկերվարական դիրքերից, քան նոյն Համայնավար կուսակցութիւնն ու Դաշնակցութիւնը, կամ էլ ազգայնականութիւնից չեն հեռու քաղաքական կազմակերպութիւնները բարձրացնում են ազգային խնդիրների լուծման պահանջներ, ինչը հիմնականում արւում է պահի ազդեցութեամբ քաղաքական չհեր վաստակելու համար:

Իշխանութիւնների հետ յարաբերութեան տեսանկիւնից, եթէ Դաշնակցութեան ազգային ծրագրերը որոշակի մասով արտայայտւում են իշխանութիւնների գործնական քաղաքականութեան մէջ, մենք ընականաբար աշխատում ենք աջակցել եւ հանդէս ենք գալիս պետութեան ներքին կայունութեան պահպանման օգտին:

Բայց տնտեսական խնդիրներում, երբ մենք առաջնահերթ ենք համարում ընկերային ապահովութեան պետութեան ստեղծումը եւ այդ խնդիրը դեռեւս լուծում չի ստացել՝ իշխանութիւնների հետ լուրջ տարակարծութիւններ են առաջանում այս հարցում: Հետեւապէս մեր խնդիրն ենք համարում տնտեսական մեր ծրագրերով ներգործել իշխանութեան քաղաքականութեան վրայ, որպէսզի մեզ համար ընդունելի տնտեսական քաղաքականութիւնը գործնականում իրագործուի:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ»

ԱՌԱՆՑ ՍԵՒԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...

Ստախօս եղանք եւ ապերախտ եղանք մենք: Այսպէս վարուեցինք Սեւանի նկատմամբ:

Եւ գիտնականները, եւ պետական պաշտօնեաները չեն ժխտում, որ եթէ այսպէս շարունակուի, 21րդ դարում Սեւանի փոխարէն կ'ունենանք ողջ Հայաստանի համար աղետաբեր ճահճուտներ: Եւ այնժամ համընդգրկուն կենսոլորտային աղէտը կը դառնայ իրականութիւն:

Հայաստանի վարչապետի խորհրդական Վլատիմիր Մովսիսեանը, որը քաջածանօթ է լճի հիմնախնդիրներին, Սեւանի փրկութեան յոյսը կապեց Որոտանի փապուղին ժամանակին (2001 թուական) շահագործման յանձնելու հետ: Սակայն, կառավարութեան գործունէութիւնը եւ պիւտճէի վիճակը, ցաւօք, կասկածի տակ են դնում 2001 թուականին Որոտանի փապուղիի շահագործումը, որով տարեկան մօտ 150 միլիոն խորանարդ մեթր ջրի ներհոսք պէտք է ապահովուի Սեւան: Մեր այս մտահոգութիւնն ամրապնդուեց Սեւանայ լճի հետ կապուած հերթական խայտառակ իրադարձութեամբ, երբ փապուղիի աշխատողները, ինչպէս արդէն յայտնուել է, փակուել են փապուղում եւ որոշել այնտեղից դուրս չգալ, մինչեւ ամբողջութեամբ չվճարուի իրենց աշխատավարձը:

Որոտան - Արփա - Սեւան փապուղիների շահագործման վարչութեան եղեգիսի տեղամասի 7րդ փապուղախորշում աշխատած փապուղիի աշխատողները աւելի քան 1 տարի աշխատավարձ չստանալուց յետոյ, դիմել են ծայրայեղ քայլի: Սակայն, մինչ դրան անդրադառնալը, նշենք, որ, ըստ յիշեալ վարչութեան հետ կնքուած պայմանագրի, մօտ 50 փապուղիի աշխատողներ 1999 թուականի Դեկտեմբերի 15ից մինչեւ 2000 թուականի Ապրիլը 7րդ փապուղախորշում իրականացրել են բարդ աշխատանք: Նրանք եւ զօդողները, 30-40 սմ. խորութեան ջրի շերտում կանգնած կազմել են աւելի քան 72 մեթր երկարութիւն ունեցող մետաղեայ կոշտ շապիկ: Կատարած աշխատանքի դիմաց նրանցից ոեւէ մէկն առ այսօր չի վարձատրուել: Դիմելով վարչապետին, ելեւմուտքի եւ տնտեսութեան նախարարին, գիւղատնտեսութեան նախարարին, սակայն որեւէ արդիւնք չստանալով ու մնալով ձեռնունայն, նրանք, ինչպէս նշեցինք, բողոքի ծայրայեղ ձեւի են դիմել: Փակուել են իրենց իսկ կառուցած փապուղում եւ որոշել այնտեղից դուրս չգալ մինչեւ ամբողջութեամբ չվճարուի իրենց աշխատավարձը: «Շլիւզները» փակելու եւ փապուղում ջրի հոսքը դադարեցնելու հետեւանքով, արդէն 6րդ օրն է, Արփայի ջրերը գնում են Ազրպէյճան:

Իւրաքանչիւր տարի Ջերմուկի աւազանում կուտակուած ջրերը նշուած փապուղիով լցուել են Սեւան: Բայց հիմա, երբ փապուղին փակ է, Կեչուտի ջրամբարից ջրերը գնում են Ազրպէյճան, քանի որ ջրամբարն ամբողջովին լեցուն է եւ ջուրը հնարաւոր չէ պահել:

Վերոյիշեալի կապակցութեամբ ելեւմուտքի եւ տնտեսութեան նախարար Վ. Խաչատրեանի օրերս հնչած պարզաբանումը լաւատեսութեան հիմք չտուեց: Ըստ նախարարի, ինչքան իրեն «զեկուցել են, դա 99 թուականի պարտքերն ա, իսկ 99 թուականի պարտքերը այն մասով պիւտճէի 6 միլիառ, արդէն գերակատարուել է, այսինքն օրէնքով այսօր ես որեւէ իրաւական դաշտ չունեմ բաւարարելու այդ խնդիրը»: Նախարարը թերեւս «մոռացաւ» նշել, որ նաեւ 2000 թուականի սկզբի աշխատավարձերի պարտքեր էլ կան, որոնք եթէ վճարուած լինէին, փապուղիի աշխատաւորները այժմ գուցէ հարկադրուած չլինէին դիմելու ծայրայեղ քայլի:

Ինչպէս տեղեկացանք բնապահպանութեան նախարարութեան ջրային պաշարների պահպանութեան վարչութեան պետ Վ. Նարիմանեանից, գիւղատնտեսութեան նախարարութեան պաշտօնական տուեալի համաձայն, Արփայով Սեւան ջրի 2000 թուականի հոսքի ծաւալը կազմում է 300 միլիոն խորանարդ մեթր: Դա տարեկան միջին ցուցանիշն է, որը 6 օրուան հաշուարկով կազմում է 5 միլիոն խորանարդ մեթր ջուր: Սակայն գիւղատնտեսութեան նախարարութեան ջրատնտեսական ենթակառուցուածքների զարգացման վարչութեան պետ Ռ. Գրիգորեանը պնդեց, որ ներկայ եղանակի ընթացքում Արփայով ջրի հոսքը ամենաքիչն է եւ կազմում է 1 վայրկեանում 2,68 խորանարդ մեթր: Մեր հաշուարկով, անցած միայն 5 օրում դա կազմում է աւելի քան 1 միլիոն խորանարդ մեթր: Լճի համար այս կորուստը քի՞չ է, թէ՞ շատ պատասխանում է հէնց Սեւանը իր ներկայիս օրհասական վիճակով:

Լճի մակարդակը, ըստ Հայհիտրոմեթի, այժմ կազմում է 1896 մեթր 47 սանթիմեթր եւ 4 սանթիմեթրով զիջում է նախորդ տարւան նոյն ժամանակի ցուցանիշին: Ընդ որում, աւելի քան 5 տարի է, ինչ լճի բնական ջրատուութեան հաշուեկշիռը մշտապէս բացասական է: Ըստ գիւղատնտեսութեան նախարարութեան որոշ պաշտօնեաների, 2000 թուականին լճի մակարդակի նշուած նուազումը պայմանաւորուած է այս տարուան շոգ, չորային եղանակով եւ ջրի գոլորշիացման մեծ ծաւալներով: Մինչդեռ, ինչպէս Հայհիտրոմեթի ղեկավար Գ. Կոջոյեանն է տեղեկացրել, 2000 թուականի տեղումները, տարուան կտրուածքով, սովորականի չափ են եղել:

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀ»

Երեւանի համալսարանի հրատարակչութիւնը լոյս է ընծայել աշխարհագրական գիտութիւնների դոկտոր փրոֆ. Հ. Կ. Գաբրիէլեանի «Հայկական Լեռնաշխարհ» ուսումնական ձեռնարկը, որում առաջին անգամ փորձ է արւում ամբողջական տեսքով ներկայացնելու այն երկիրը, ուր ձեւաւորուել ու զարգացել է հայ ժողովուրդը:

Գիրքը բացւում է փրոֆ. Խ. Նազարեանի «Երկու խօսք»ով, ուր հակիրճ ներկայացուած է Հ. Գաբրիէլեանի կեանքն ու գիտամանկավարժական գործունէութիւնը: Դրան յաջորդում է հեղինակի «Նախաբանը», որում մեկնաբանւում է «Հայկական Լեռնաշխարհ» հասկացութիւնն ու նրա նշանակութիւնը հայ ժողովրդի կեանքում: Նա գրում է. «Աշխարհագրութեան, մասնաւորապէս ֆիզիքական աշխարհագրութեան զարգացման ընթացքում, 19րդ դարում անհրաժեշտութիւն առաջացաւ աւելի յստակօրէն առանձնացնել Առաջաւոր Ասիայի կազմում գտնուող ֆիզիքաաշխարհագրական միաւորները, հետեւաբար, բացի ազգային յատկանիշներից, պէտք էր մի նոր չափանիշ կիրառել երկրների բնութեան առանձնացման խնդրում, այդ չափանիշը ֆիզիքաաշխարհագրական համալիրի գաղափարն էր, ուստի ծագեց մի նոր անուանում՝ «Հայկական Լեռնաշխարհ», որը դիպուկ կերպով բնորոշում է այդ երկրի բնութիւնը:

Ուսումնական ձեռնարկի 12 գլուխներում ներկայացուած են Հայկական Լեռնաշխարհի բնական պայմանները, երկրաբանական կառուցուածքը, ընդերքի հարստութիւնները, լեռնագրութիւնն ու մակերեւոյթը, կլիման, ջրագրութիւնը, հողային ծածկոյթը, բուսականութիւնն ու կենդանական աշխարհը, վերընթաց տեղամասային գօտիները, ժամանակակից եւ հնագոյն սառցապատումները եւ այլն: Առանձին գլուխ է նուիրուած պատմական Հայաստանի չրջաններին ու կիլիկիային:

Գիրքը հարուստ է Հայկական գեղատեսիլ լեռնաշխարհի սեւ-սպիտակ ու գունաւոր լուսանկարներով եւ մի չարք քարտէսներով:

«Հայկական Լեռնաշխարհ» ուսումնական ձեռնարկը, որ նախատեսուած է աշխարհագրական բաժանմունքների ուսանողների համար, օգտակար կարող է լինել նաեւ Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի պատմութեամբ զբաղուող մասնագէտներին, ինչպէս եւ այլ մասնագիտութիւնների տէր ընթերցողներին: Այն տպագրուել է սփիւռքահայ բարերար Զաւէն Եկաւեանի հովանաւորութեամբ, ի յիշատակ վաղամեռիկ իր որդու՝ Նարեկ Եկաւեանի:

ՎԱՀԱՆ ՍԱՂԱԼԵԱՆ

«Երկիր»

ՊԱՀՊԱՆՋԸ՝ ՅԱՏՈՒԿ ԿԱՂՆԵՓԱՅՏ

«Հայոց Աշխարհ»ն արդէն հրապարակել է այն մասին, որ Երեւանի քոնեաքի գործարանի համար նոր տակառներ պատրաստելու նպատակով անտառներից կտրւում են կաղնիներ:

Հաստաբուն եւ արժէքաւոր այդ ծառերով Երեւանի քոնեաքի գործարանը միայն 2001 թուականին նախատեսում է հարիւրաւոր տակառներ արտադրել: Ինչպէս տեղեկացանք Երեւանի քոնեաքի գործարանի լրատուական ծառայութիւնից, արդէն իսկ Արմաւիրի մասնաճիւղում բացուել է համապատասխան արտադրամաս, որտեղ յատուկ արհեստագիտութեամբ եւ ֆրանսայից բերուած սարքաւորումներով ճեղքւում է կաղնեփայտը, ապա մինչեւ որոշակի աստիճան չորացւում: Մէկ այլ արտադրամաս՝ Երեւանի քոնեաքի գործարանի Այգաւանի մասնաճիւղում, նախատեսուած է փայտէ տակառների հաւաքման կամ պատրաստման արտադրամաս: Գործարանի ղեկավարութեան եւ բնապահպանութեան նախարարութեան համակարգում գտնուող «Հայանտառ» ընկերութեան միջեւ 2000 թուականին կնքուել է 15 տարուան պայմանագիր, որով նախատեսուած է տարեկան 2000 խորանարդ մեթր կաղնեփայտի վաճառք Երեւանի քոնեաքի գործարանին:

Սակայն մի շարք մասնագէտների, ինչպէս նաեւ բնապահպան հասարակական կազմակերպութիւնների համոզմամբ, մեր անտառները, առանց վնասելու, չեն կարող տարեկան այդպիսի ծաւալների կաղնեփայտ տալ: Ըստ մեր ունեցած տեղեկութիւնների, խնդիրը բարդանում է նաեւ այլ պատճառով: Քոնեաքի համար նախատեսուած տակառների պատրաստման համար առաջադրւում են մի շարք պայմաններ, որոնց կաղնու ամէն մի ծառ չէ, որ բաւարարում է: Յաճախ մի քանի ծառ կտրելուց յետոյ է միայն, որ յաջողւում է գտնել Երեւանի քոնեաքի գործարանի պահանջները բաւարարող բնափայտը: Այսինքն, եթէ այսպէս շարունակուի, իրականում տարեկան 2000 խորանարդ մեթրից աւելի կաղնեփայտ է մթերուելու, որից 2000 խորանարդ մեթր վերցուելու է որեւէ արատ չունեցող եւ յատուկ պահանջներին բաւարարող բնափայտը:

Կայ եւս մէկ հանգամանք. ըստ համակարգին ծանօթ որոշ անձանց, մեր անտառներում իրականում չկան այնքան կաղնիներ, որքան թղթի վրայ են արտայայտուած: Տարբեր ժամանակներում դրանց մի մասը կտրուել է:

Բնապահպանական որոշ կազմակերպութիւններ, ինչպէս նաեւ մասնագէտները բողոքով դիմելով տարբեր ատեաններին, արդէն իսկ մտահոգութիւն են արտայայտել, որ մեր անտառները, կաղնու այդպիսի ծաւալների հատման դէպքում, լրջօրէն կը տուժեն:

Ա. ԳԱՐԵԳԻՆԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐ ԴԷՊԻ ԽՐԻՄ

Խրիմի հայկական հին գաղթօճախը կազմաւորման, զարգացման ու բարգաւաճման նոր հանգրուան մը թեւակոխեց Ժ.-ԺԱ. դարերուն, երբ թշնամիներու ներխուժումներու, Բիւզանդիոնի շղթայազերծած դաւանական հալածանքներուն, վերաբնակեցումներուն, ինչպէս նաեւ առեւտրական նպատակներով, մեծ թիւով հայեր Խրիմ գաղթեցին. բիւզանդական պետութիւնը նաեւ հոն հայկական զօրամասեր հաստատեց:

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆԻ ԵՒ ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԽԹԱՆ՝ ՀԱՅԵՐՈՒ ԽՐԻՄԻ ՄԷՋ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ

Հայաստանի մէջ Ժ. դարուն պատերազմներ, ջարդեր, հալածանքներ ու աւերածութիւններ իրարու յաջորդեցին. արդարեւ, դարասկիզբին Եուսուֆ, Նասըր եւ Պեշիր ամիրաները ներխուժեցին Հայաստան, աւերեցին երկիրը եւ սաստիկ կոտորածներու ենթարկեցին ժողովուրդը: Այս բոլորին պատճառով աշխատող ուժը պակսեցաւ, մշակութիւնն ու երկրագործութիւնը դադրեցան, եւ երկիրը սոսկալի սովի ենթարկուեցաւ, որ տեւեց եօթը տարի՝ 915էն 922: Ծայր առին նաեւ ազգամիջեան կռիւներ, որոնք աւարտեցան Աշոտ Բ. Երկաթի թագաւորութեան վերջին տարիներուն:

Աշոտ Երկաթի եղբայրն ու յաջորդը՝ Աբաս Թագաւոր, երբ մահացաւ 952ին, շրջակայ երկիրներու թշնամիներ ներխուժեցին Հայաստան եւ ասպատակեցին ամէն կողմ. այս ժամանակ շատեր փախան եւ իրենց տունն ու տեղը ձգելով տարբեր երկիրներ գաղթեցին:

Այս ժամանակ Բիւզանդիոն սերտ յարաբերութիւն սկսած էր մշակել ռուսերուն հետ, որոնք Տնիեփըր գետի ափերէն Քիեւ եւ մինչեւ Սեւ ծով տարածուող շրջաններուն մէջ կեդրոնացած էին: Բիւզանդական եկեղեցին միսիոնարներ սկսած էր ղրկել անոնց մօտ՝ զանոնք քրիստոնէացնելու նպատակով: Ռուսեր 911ին առեւտրական արտօնութիւններ ձեռք ձգեցին Պոլսոյ մէջ, բայց յետոյ, իշխան Իկորի հրամանատարութեամբ 941ին ներխուժեցին բիւզանդական սահմաններ: Կատաղի կռիւներէ եւ յաջորդական յարձակումներէ ետք ռուսեր ծանր պարտութիւն կրեցին: Բայց յետոյ Ռոմանոս Ա. կայսր, հեռատես քաղաքականութեամբ մը, վերջ տուաւ թշնամութեան եւ աշխատեցաւ ռուսերուն մեկուսացումը դիւանագիտական եւ առեւտրական կապերու հաստատումով փոխարինել: Իշխան Իկորի այրին՝ Օլկա 957ին քրիստոնեայ մկրտուեցաւ եւ Պոլիս՝ Կոստանդին Է. կայսեր այցելութեան գնաց: Օլկա քաջալերեց, որ բիւզանդացի միսիոնարներ աւելի աշխուժացնեն իրենց գործունէութիւնը ռուսերուն մօտ եւ ապահովութեան երաշխիքներ տուաւ անոնց:

Այսպէսով, մէկ կողմէ Հայաստանէն շարունակուող գաղթականական հոսանքներուն պատճառով եւ միւս կողմէ ալ Բիւզանդիոնի եւ ռուսերուն միջեւ հաստատուած քաղաքական եւ առեւտրական յարաբերութիւններուն բերումով հայեր գացին ու Խրիմի մէջ բնակութիւն հաստատեցին, որովհետեւ այս ժամանակ արդէն Խրիմի առեւտրական դիրքը սկսած էր շեշտուիլ: Արդարեւ, անիկա կայսրութեան միակ տիրոյթն էր Սեւ ծովու հիւսիսային ափին, որմէ հիւսիս ռուսերն էին:

Եալթա

ԿԱԼՈԿԻՐ ՄԻՋՆՈՐԴ ԲԻԶԱՆԴԻՈՆԻ ԵՒ ՔԻԵՒԻ ՍՎԻԱԹՈՍԼԱՒ ԻՇԽԱՆԻՆ ՄԻՋԵՒ

Արեւելեան սլաւոնական կամ հին ռուսական առաջին պետութիւնը կազմաւորուեցաւ Ժ. դարուն, Քիեւի շուրջ, իշխան Սվիաթոսլաւի ջանքերով, որ յաղթական պատերազմներ մղեց խազարներուն, Վոլկայի պուլկարներուն եւ այլ ցեղերու դէմ. այս յաղթանակները մեծապէս զօրացուցին անոր հեղինակութիւնը եւ Արեւելեան Եւրոպայի մէջ նոր ուժ մը դարձուցին զայն:

Սիմիէզի մօտակայ Քոշքա լեռը եւ Տիւօ ժայռը

Այս ժամանակ Խերսոնէսի իշխանաւորներուն մէջ մեծ հեղինակութիւն էր հայազգի Կալոկիր. անոր հեղինակութիւնը նկատի ունենալով, բիւզանդական պետութիւնը անոր միջոցով դիւանագիտական յարաբերութեան մէջ մտաւ իշխան Սվիաթոսլաւի հետ՝ զայն պուլկարներուն դէմ շարժելու համար: Եւ իրապէս ալ իշխան Սվիաթոսլաւ Բիւզանդիոնի եւ Դանուբի պուլկարներուն միջեւ ծայր առած 968 - 971 տարիներու պատերազմներուն միջամտեց, մինչեւ որ կարգ ու կանոն հաստատուեցաւ եւ պուլկարները քաշուեցան իրենց դիրքերը. այս կռիւներու աւարտին, 972ին մահացաւ իշխան Սվիաթոսլաւ:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒ ԲԵՐՈՒՄՈՎ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՈՂ ՀՈՍԱՆՔՆԵՐ ԴԷՊԻ ԽՐԻՄ

Ռուս ժողովուրդին, ինչպէս նաեւ ռուս-բիւզանդական յարաբերութիւններուն եւ ընդհանուր առմամբ պատմութեան մէջ նոր դարագլուխ մը բացուեցաւ ռուսերու Վլատիմիր իշխանի օրերուն: Ծնած՝ մօտաւորապէս 956ին, Քիեւ, ան իշխան Սվիաթոսլաւի զաւակն էր: Վլատիմիր 970ին Նովկորոտի իշխան հռչակուեցաւ եւ հօր մահէն ետք, 972ին յաջորդեց անոր: Այնուհետեւ Վլատիմիր իր զօրքերով Սկանտինաւիա մտաւ եւ իր հեղինակութիւնը պարտադրեց հոն. ներքին մրցակիցները չէզոքացնելէ ետք ան թշնամի ցեղերու վրայ քալեց, քանդեց անոնց ամրութիւնները եւ մեծապէս ընդարձակեց իր սահմանները. ան նաեւ դրացի ազնուական տուներուն հետ միութիւն հաստատեց: Այսպէսով, մինչեւ 980 ան հզօր պետութիւն հիմնեց, որ կը տարածուէր Սեւ ծովու հիւսիսային ափերէն մինչեւ Պալթիք ծովու ափերը:

Քրիստոնէութիւնը թէեւ մուտք գործած էր ռուսերուն մօտ, բայց Վլատիմիր հեթանոս էր եւ եօթը կին ունէր: Բիւզանդիոնի Վասիլ Բ. կայսր զինուորական օժանդակութիւն ղրկած էր Վլատիմիրի, որուն փոխարէն Վլատիմիր կայսեր քրոջ՝ Աննայի հետ ամուսնացաւ եւ այնուհետեւ ալ, 988ին քրիստոնեայ մկրտուեցաւ, որուն յաջորդեց ռուս ժողովուրդին զանգուածային մկրտութիւնը եւ քրիստոնէացումը: Այսպէսով հաստատուեցաւ ռուսական եկեղեցին՝ բիւզանդական ծէսով եւ սլաւոնական լեզուով: Պոլսոյ պատրիարքութիւնը իր հովանաւորութիւնը հաստատեց ռուսական եկեղեցւոյ վրայ եւ Քիեւի մէջ առաջնորդ արքեպիսկոպոս մը նշանակեց, որ հաշուետու էր պատրիարքին եւ կայսրին:

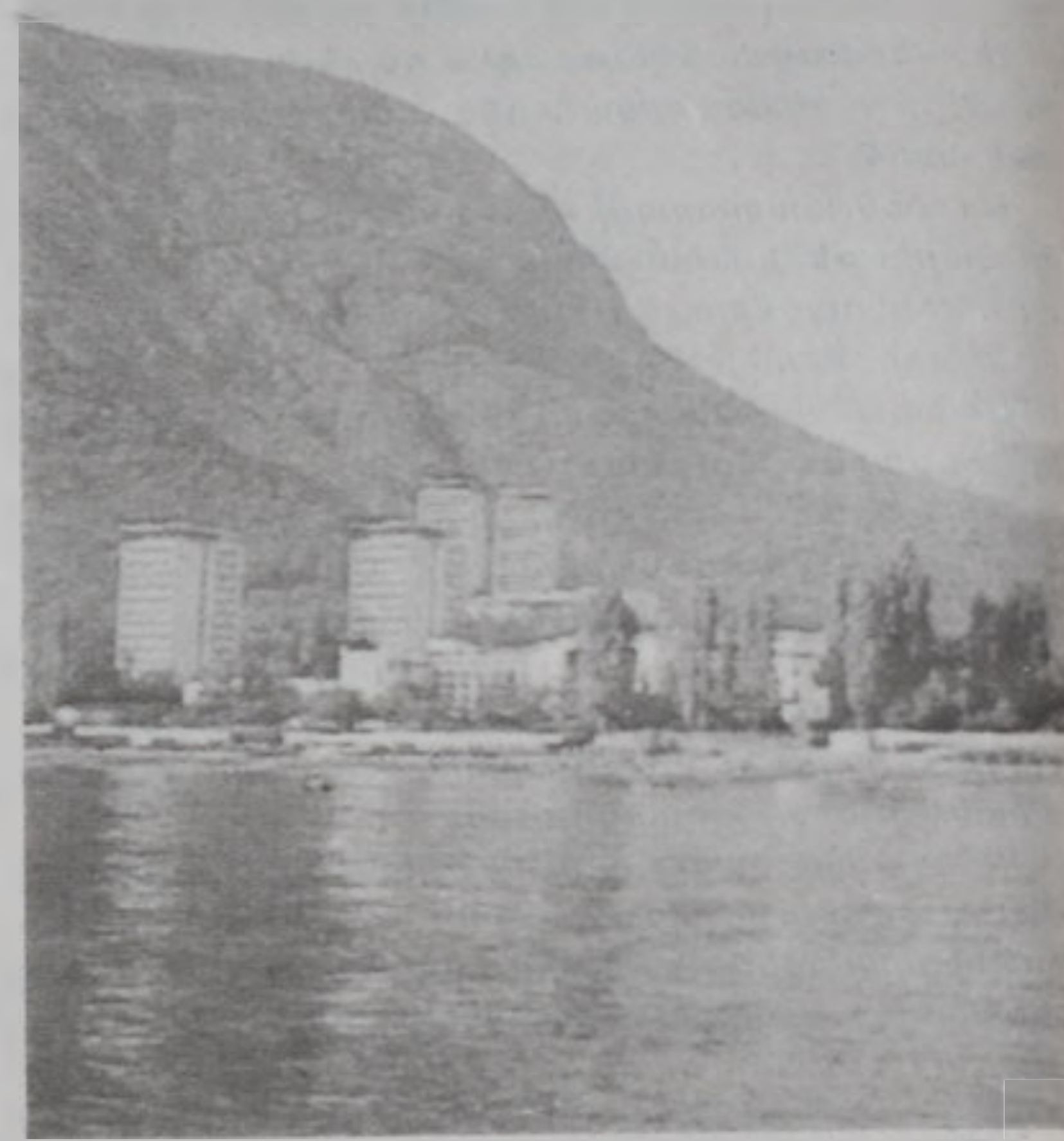
Այս ժամանակ հայկական հոծ համայնքներ կային Պոլսոյ, Թրակիոյ եւ Պուլկարիոյ սահմաններուն վրայ, իսկ Ատրիանապոլիս եւ Ֆիլիփոպոլիս (Փլովտիւ) հայկական հոծ բնակչութեամբ քաղաքներ դարձած էին: Յիշենք, որ Յովհաննէս Զմշկիկ կայսր (969էն 976), կայսրութեան սահմանները սլաւական եւ հիւսիսային ժողովուրդներու ասպատակութիւններէն պաշտպանելու նպատակով Պոնտոսէն եւ Հայաստանէն մեծ թիւով աղանդաւորներ բռնագաղթիմղած եւ Թրակիոյ մէջ բնակեցուցած էր: Այս շրջաններուն մէջ հայ ականաւոր զինուորականներ, քաղաքական գործիչներ, առեւտրականներ, ինչպէս նաեւ հայկական զօրագունդեր կային. նշանաւոր էր մանաւանդ Թէոդորական ընտանիքը, որ ականաւոր պաշտօնատարներ տուաւ Բիւզանդիոնին:

Բայց յունական իշխանութիւններն ու հոգեւորականութիւնը հայերը յունադաւան դարձնելու եւ ձուլելու քաղաքականութիւն կը հետապնդէին եւ տեւաբար տեսակ-տեսակ նեղութիւններ կու տային անոնց. այս ձեւով շատեր կուլ գացին ձուլումի այս քաղաքականութեան:

Այս պայմաններուն տակ, ռուսերու քրիստոնէացումը եւ առեւտրական զարգացող կապերը աւելի քաջալերեցին բիւզանդական տարբեր շրջաններ հաստատուած հայերը՝ գաղթելու դէպի Խրիմ, ուր անոնք տարբեր քաղաքներու մէջ բնակութիւն հաստատեցին: Նոյն ժամանակ հոն հաստատուեցան նաեւ յոյներ: Հետաքրքրութեան համար յիշենք, որ 1006ին Խրիմի հայերուն եւ յոյներուն միջեւ մեծ վէճ մը ծագեցաւ Զատկուան տօնին առիթով. յոյները Զատիկը տօնեցին Ապրիլ 6ին, իսկ հայերը՝ 13ին:

Եալթայի մօտակայ Կապոյտ ծոցը

ՍԵԼՃՈՒՔԵԱՆ ԱՐՇԱՒԱՆՔՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԽՐԻՄ ԱՊԱՍՏԱՆ՝ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Ալուշթա քաղաքը

Խրիմի առեւտրական դիրքը աւելի շեշտուեցաւ ԺԱ. դարուն, երբ արեւելեան առեւտուրին մէջ Սեւ ծովուն եւ անոր նաւահանգիստներուն նշանակութիւնը անհամեմատօրէն բարձրացաւ:

Այս ժամանակ սկսան սելճուք թրքական ցեղախումբերու արշաւանքները Հայաստանի վրայ. նոյն ժամանակ ծանրացաւ նաեւ Բիւզանդիոնի դրութիւնը. արեւմուտքի մէջ կայսրութիւնը կորսնցուցած էր իր հեղինակութիւնը (Հռոմի եւ Պոլսոյ աթոռները 1054ին բաժնուեցան), իսկ սելճուքներ Վասպուրականի եւ Բասէնի վրայով ներխուժեցին Բիւզանդիոնի արեւելեան նահանգներ:

Ալուփքա քաղաքը

Մինչ կայսրութիւնը այսպիսի ծանր պայմաններ կը դիմագրաւէր, անոր կազմին մէջ Խրիմ կը շարունակէր մնալ խաղաղ եւ աւերածութիւններէ զերծ շրջան մը, իսկ անկէ հիւսիս, Քիեւեան Ռուսիա կը շարունակէր բարգաւաճիլ, թէեւ թրքական քոչուոր ցեղեր, գլխաւորաբար՝ ղփչաղներ, այս ժամանակ շարժեցան դէպի ռուսական տափաստաններ:

Այս պայմաններուն տակ հայեր Պոլիսէն, Թրակիայէն, Պուլկարիայէն եւ Պալքաններու այլ շրջաններէ մեծ զանգուածներով շարժեցան դէպի Սեւ ծովու հիւսիսային շրջաններ եւ յատկապէս՝ Խրիմ. անոնք անցան Դանուբը եւ ընդարձակ տարածութիւններ՝ դաշտեր, լեռներ, գիւղեր ու քաղաքներ կտրելով, Սեւ ծովու ափերէն յառաջանալով հասան Խրիմ:

Այս նոյն ժամանակ մեծ թիւով հայեր հաստատուած էին Տրապիզոնի մէջ, որոնք նոյնպէս զանգուածաբար գաղթեցին դէպի Խրիմ. անոնք նաւերով ճամբայ ելան եւ հասան իրենց նոր բնակավայրերը: Ծովային այս ճամբորդութեան իբրեւ ապացոյց՝ Թէոդոսիայի հայոց Սուրբ Սարգիս եկեղեցւոյ պատին վրայ մարմարեայ սալիկ մը գետեղուած է, որուն վրայ արձանագրուած է, որ հայոց ՆՂԶ (1047) Թուականին Մկրտիչ անունով մանուկ մը խեղդուած է ծովուն մէջ: Հաւանաբար դէպքը պատահած է Հայաստանէն Խրիմ ճամբորդութեան ժամանակ:

Տեմերճի ժայռերը

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԽՐԻՄԻ ՄԷՋ

Բիւզանդական կայսրութիւնը այս ժամանակ պատերազմի մէջ էր ռուսական տափաստաններ հասած կումաններուն եւ ղփչաղներուն դէմ, որոնք անհակակշռելի ուժ էին եւ սանձարձակ արշաւանքներ ու ասպատակութիւններ կը կազմակերպէին ամէն ուղղութեամբ: Բիւզանդական բանակին մէջ մեծ թիւով հայ զինուորներ կային, որոնք ուղարկուեցան այդ շրջանները եւ հոն ալ մնալով՝ Խրիմի ու յարակից շրջաններու մէջ հաստատուեցան:

Խրիմի մէջ հայերու ներկայութեան վերաբերեալ կարեւոր փաստաթուղթ է այն հրովարտակը, որ ռուսաց Թէոդոսիոս իշխանը 1062ին ուղղեց Թաթարիստանի (Խրիմ այդ ժամանակ այդ անունով ճանչցուած էր) հայերուն՝ հրաւիրելով զանոնք միասնաբար պայքարելու թշնամիներուն դէմ եւ իր իշխանութեան սահմաններէն ներս բնակելու:

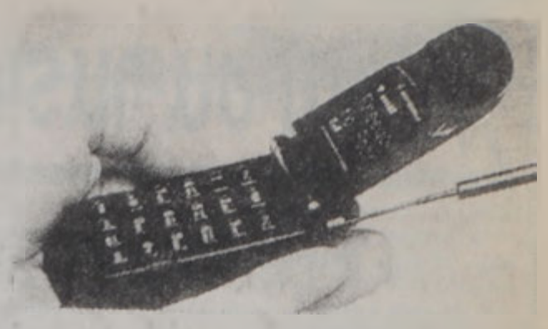
Թրքացեղ ուզեր (ղուզեր կամ կումաններ) 1065ին յարձակեցան բիւզանդացիներուն վրայ. Դուկաս կայսր անոնց դէմ ղրկեց հայերէ եւ յոյներէ բաղկացած զօրամասեր, որոնք ճամբայ ելլելով՝ Տոն գետի ափերուն հանդիպեցան ներխուժողներուն եւ կռուի բռնուեցան անոնց հետ: Ճակատամարտը կատաղի բնոյթ ստացաւ եւ աւարտեցաւ բիւզանդական բանակին ծանր պարտութեամբ. հրամանատար Վասիլ եւ բազմաթիւ զինուորներ գերի ինկան, շատեր զոհուեցան, իսկ ողջ մնացողները խուճապահար փախան: Այդ հայ (հաւանաբար նաեւ յոյն) զինուորները մեծ մասամբ Խրիմ անցան եւ հոն հաստատուեցան:

Այդ նոյն օրերուն կումաններ Դանուբը անցնելով ներխուժեցին աւելի խորերը եւ Թեսաղոնիկէ հասան՝ սպառնալով Պոլսոյ: Այնուհետեւ Բիւզանդիոնի քաղաքական դրութիւնը աւելի եւս անկայունացաւ. բարձրացան զինուորական ապստամբութիւններ, մինչեւ որ Նիկեփորոս Գ. կայսր 1081ին տապալեցաւ եւ Ալեքսիոս Կոմնենոս հիմնեց Կոմնենոսներու հարստութիւնը:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՀԵՏԱՋՕՏՈՂՆԵՐ ՏԱՐԱԿԱՐԾԻՔ ԵՆ ԲՋԻՋԱՅԻՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԳԾՈՎ

Անցնող տասնամեակին ընթացքին բջիջային հեռաձայններու ապահովութիւնը հետեւողականօրէն հարցաղրումներու դուռ բացած է։

Բանավէճը ծայր տուած է 1993ին, երբ Ֆլորիտացի տղամարդ մը «Լէրի Քինկ Լայվ» յայտագիրին ընթացքին յայտարարած է, թէ իր կնոջ ուղեղի քաղցկեղին պատճառը անոր բջիջային հեռաձայնին չողարձակումը եղած է։

Քաղցկեղի այլ գոհեր չուտով դատարաններու մէջ նման ամբաստանութիւններ կատարած են հեռաձայններ արտադրող ընկերութիւններու դէմ։

Ամերիկեան Բջիջային Հեռաձայններու ճարտարարուեստի Ընկերակցութիւնը (Սի. Թի. Ա. էյ.) ուժգին հերքած է ամբաստանութիւնները, սակայն անիկա միաժամանակ ընդունած է հովանաւորել 6 տարուան վրայ երկարող հետազօտութեանց ծրագիր մը, որ պէտք է ստուգէր, թէ բջիջային հեռաձայնները առողջութեան որեւէ վտանգ կը սպառնա՞ն։

Դժբախտաբար այս հարցումը այսօր տակաւին անպատասխան կը մնայ։ Սի. Թի. Ա. էյ.ի հետազօտութեանց ծրագիրը, որ անցեալ տարի աւարտած է, արժէքաւոր միայն քանի մը ուսումնասիրութիւններ արտադրած է ծախսուած 25 միլիոն տոլարին փոխարէն։

Բջիջային հեռաձայններու ապահովութեան մասին հետազօտութիւնները ընդհանրապէս պատահականութեան ձգուած են, եւ արդիւնքները չատ աւելի չփոթ ստեղծած են, նկատի ունենալով, որ անոնք յաճախ հակասական են։

Բջիջային հեռաձայններու մասին մտահոգութիւնը ծայր կու տայ այն տուեալին, թէ երբ անոնք կը գործածուին, կ'արտադրեն ցած մակարդակի չողարձակումներ, որոնց բարձր մակարդակները կրնան կենսաբանական վնասներ պատճառել, կ'ըսէ ամերիկեան «Ցուտա Էնտ Տրակ Ատմինիսթրէյշըն»ը։ Նման չողարձակումներու ցած մակարդակներու ազդեցութիւնը սակաւին հետազօտութեանց առարկայ է, կը յայտնէ անիկա։

Շողարձակումներու բազմաթիւ մասնագէտներ կը պնդեն, թէ բջիջային հեռաձայններու համար ֆիզիքապէս անկարելի է կենսաբանական որեւէ ազդեցութիւն ունենալ։

Բջիջային հեռաձայններու չողարձակումները չուրջ 800էն 2000 մեկահերցի միջեւ կը տարուբերին։ (1000 մեկահերցէն նուազ արձակումները ռատիօ ալիքներ են, աւելի բարձր արձակումները՝ մայքրօալիքներ)։

Բարձր մակարդակներու նման չողարձակումներ կրնան օրկանական նիւթը տաքցնել, այս ձեւով կը գործեն «մայքրօուէյվ» փուռերը։ սակայն բջիջային հեռաձայններու արձակումները չատ տկար են՝ մարդկային հիւսկէններ «եփելու» համար։

Բջիջային սովորական հեռաձայնի մը փոխանցած միջին ուժը չուրջ մէկ չորրորդ ուաթ է։ Եթէ հեռաձայնին ալեհաւաքը քանի մը վայրկեան անձի մը գլուխին մօտ պրուած ըլլայ, ալիքներուն պատճառով մօտակայ ուղեղային բջիջներուն ջերմաստիճանը առաւելագոյնը չուրջ 0,1 աստիճան սելսիուս կը բարձրանայ։

Նկատի ունենալով, որ այս տաքութիւնը ուղեղի ջերմաստիճանի բնական վերիվայրումներուն չուրջ մէկ տասներորդն է, անհաւանական է, որ անիկա ազդէ ուղեղին։

Այսուհանդերձ քանի մը փորձարկումներ ցոյց տուած են, թէ ցած մակարդակի ռատիօ եւ մայքրօալիքներ կրնան ազդել մարդոց եւ անասուններու մտային կարողութեանց վրայ։

Առողջութեան վրայ ազդեցութեանց մասին հետազօտութիւնները աւելի մտահոգիչ արդիւնքներ ցոյց տուած են։

Անասուններու վրայ քանի մը ուսումնասիրութիւններ, օրինակ, ցոյց տուած են, թէ ցած

ԵՐԵԽԱՆԵՐԸ ԱՒԵԼԻ ԽՈՑԵԼԻ՝ ԲՋԻՋԱՅԻՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՊ

Մասնագէտներ կը թելադրեն չքաջալերել երեխաները՝ բջիջային հեռաձայներ գործածելու։

Բրիտանիոյ կառավարութեան առաջարկով անցեալ տարուան Մայիսին պատրաստուած տեղեկագիրի մը թելադրանքները մասամբ հիմնուած են փաստերու վրայ, թէ բջիջային հեռաձայնի մը ելեկտրամագնիսական դաշտը աւելի խորունկ կը մտնէ երեխայի մը գլխուն մէջ, քան չափահասի մը։ Ասիկա կը նշանակէ, թէ առողջութեան վրայ որեւէ վատ ազդեցութիւն աւելի ծանրակշիռ պիտի ըլլայ երեխաներու պարագային։

Բրիտանական «Տը Լանսէթ» թերթին Նոյեմբերի համարին մէջ լոյս տեսած հետազօտութեան մը արդիւնքներուն համաձայն, բջիջային հեռաձայն գործածող անչափահասներ կրնան յիշողութեան կորուստէ, քունի խանգարումներէ եւ գլխացաւէ տառապիլ։

Դիտնական տոքթ. Ճերարտ Հայլընկ կ'ըսէ, թէ 18 տարեկանէն վար անչափահասները աւելի խոցելի են, նկատի ունենալով, որ անոնց բնական պաշտպանութիւնը նուազ ուժեղ է։

Բրիտանացի մասնագէտներու տեղեկագիրը Մայիսին նաեւ կը թելադրէր, որ բջիջային հեռաձայներու ընկերութիւնները դադրին երեխաները քաջալերելէ, որ գնեն գործածեն։ Մ. Նահանգներու մէջ նման քաջալերանք սովորական է։ «Էյ. Թի. Էնտ. Թի. Ուայրլէս» ընկերութիւնը, օրինակ, կ'ըսէ, թէ երեխաներուն բջիջային հեռաձայներ չի ծախեր, սակայն անիկա կը ծախէ հեռաձայներ, որոնք «զարդարուած են» Միքի Մաուսի կամ Տիզնիի այլ անձնաւորութեանց նկարներով։

մակարդակի չողարձակումներ կրնան գիտաչխատանոցներու անասուններու մօտ քաղցկեղի զարգացումը արագացնել։

Սակայն տակաւին անորոշ է, թէ անասուններու մօտ փորձարկումներու արդիւնքները կարելի է կիրարկել բջիջային հեռաձայններու գործածութեան։

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Ցարդ ամէնէն գիտական ուսումնասիրութիւններէն երկուքին արդիւնքները, որոնք լոյս տեսած են Դեկտեմբերի կէսերուն, կ'ըսեն, թէ բջիջային հեռաձայններու գործածութեան եւ ուղեղային քաղցկեղի միջեւ կը թուի կապ գոյութիւն չունենալ, թէեւ յաւելեալ հետազօտութիւններ անհրաժեշտ են երկար տեւողութեան վրայ գործածութեան հետեւանքները գիտնալու համար։

Ամերիկեան Քաղցկեղի Ազգային Հիմնարկի զօրակցութեամբ տարուած ուսումնասիրութիւններէն մէկը օգտագործած է 782 հիւանդներ, որոնք ուղեղային ուռեր կամ ուղեղը շրջապատող մաշկերու կամ լսողական ջիլին (որ ուղեղը ականջին կը կապէ) ո՛չ քաղցկեղային ուռեր կը ներկայացնեն։

Հետազօտողները, գլխաւորութեամբ տոքթ. Փիթըր Ինսքիփ եւ տոքթ. Մարթա Լինչթի, բաղդատած են այդ հիւանդներուն բջիջային հեռաձայններու գործածութիւնը, նոյն սեռը, տարիքը եւ ցեղը ունեցող 799 հիւանդներու, որոնք ուղեղային ուռեր չունին։

Երկրորդ ուսումնասիրութիւն մը, որ ֆինանսաւորուած է ամերիկեան բջիջային հեռաձայններու ճարտարարուեստին եւ դաշնակցային կառավարութեան կողմէ, եւ որուն ձեռնարկած է Ամերիկեան Առողջապահութեան Հիմնարկը, բաղդատած է ուղեղային քաղցկեղ դիմագրաւող 469 հիւանդներու բջիջային հեռաձայններու գործածութիւնը 422 այլ անձերու, որոնք ուղեղային քաղցկեղ չեն դիմագրաւեր։

Հետազօտողներու երկու խմբակները գտած են, թէ ինչ ձեւով ալ վերլուծեն տեղեկութիւնները, նուազագոյն նշանը անգամ չկայ, թէ բջիջային հեռաձայններու գործածութիւնը ուղեղային ուռերու կապուած է։

Գիտնականներ եւ հանրային առողջապահութեան մասնագէտները կ'ըսեն, թէ յայտնաբերումները օգտակար են փարատելու համար մտահոգութիւնները բջիջային հեռաձայններ գործածող բազմաթիւ անձերու (աւելի քան 90 միլիոն ամերիկացիներ եւ միլիոնաւոր ուրիշներ՝ աշխարհի տարածքին), թէ նման հեռաձայններ ուղեղային քաղցկեղ կը պատճառեն։

Բջիջային հեռաձայններու ապահովութեան զծով աւելի ստոյգ փորձարկում մը պիտի ըլլայ համապարփակ ուսումնասիրութիւն մը, որ պէտք է չափէ երկար տեւողութեան վրայ այդ հեռաձայնները գործածող հազարաւոր մարդոց մօտ քաղցկեղի եւ այլ հիւանդութեանց համեմատութիւնը, կ'ըսեն մասնագէտները։

ՉԳՈՒՇՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ

Մինչ այդ բազմաթիւ գիտնականներ բջիջային հեռաձայններ գործածողներուն զգուշաւորութիւն կը թելադրեն։

Նոյեմբերին բրիտանական հետազօտական «Ուիչ?» թերթը կը զգուշացնէր, թէ նոր փաստեր յայտնաբերուած են, թէ ձեռքերը ազատ պահող բջիջային հեռաձայններու սարքեր կրնան ուղեղը աւելի ենթակայ դարձնել չողարձակումներու։

Ապրիլին արդէն թերթը զգուշացուցած էր, թէ ականջին զետեղուող սարքերը կրնան ուղեղը երեք անգամ աւելի ենթակայ դարձնել չողարձակումներու՝ բաղդատած աւանդական բջիջային հեռաձայններու։

Այդ առաջին տեղեկագիրը Օգոստոսին մերժուած էր կառավարութեան կողմէ, որուն թելադրանքով կատարուած հետազօտութիւն մը ցոյց տուած էր, թէ այդ սարքերը ուղեղը նուազ ենթակայ կը դարձնեն չողարձակումի։

Սակայն «Ուիչ?» յայտնած է, թէ նչեալ հետազօտութեան մեթոտաբանութիւնը թերի եղած է, եւ թէ աւելի իրապաշտ մոտէլ մը օգտագործած յաւելեալ հետազօտութիւն մը հաստատած է, թէ ձեռքերը ազատ պահող սարքերը կրնան կործանել իրենց ալեհաւաքները, որոնք չողերը դէպի ականջ կ'ուղղեն։

Շողարձակումներու համեմատութիւնը կախեալ է հեռաձայնին ալեհաւաքին ծայրին եւ ականջին զետեղուած սարքին միջեւ հեռաւորութենէն, որ կը տարբերի՝ համաձայն հեռաձայնին։ Ըստ «Ուիչ?»ի, կառավարութեան հետազօտութիւնը ասիկա նկատի չէ ունեցած։

Թերթը կ'ըսէ, թէ ականջին զետեղուող սարքերը կարգ մը դիրքերու վրայ կրնան չողարձակումը 10էն 90 առ հարիւրով կրճատել։ Սակայն այլ դիրքերու պարագային, անոնք զայն 1,5էն 3,5 անգամ կրնան բարձրացնել։

«Ուիչ?» կը յայտնէ, թէ անկարելի է «ապահով» դիրք մը թելադրել հեռաձայն գործածողներուն։

Ամերիկացի մասնագէտ տոքթ. Քենըթ Ռոթմըն կ'ըսէ, թէ չատ կանխահաս է վերջնական վճիռ մը կայացնելու համար բջիջային հեռաձայններու մասին։

Հետազօտողներ յստակօրէն բջիջային հեռաձայններու գործածութեան կապուած՝ միայն մէկ ստոյգ վտանգ փաստած են. անոնք երթեւեկի աւելի մեծ թիւով արկածներ կը պատճառեն, երբ մարդիկ ինքնաշարժ վարած ատեն կը գործածեն զանոնք։ Եւ նոյնիսկ ամէնէն յոռետես գիտնականները կը խոստովանին, թէ բջիջային հեռաձայններու չողարձակումին ներկայացուցած հաւանական վտանգները ոչինչ են՝ բաղդատած, օրինակ, ծխախոտի գործածութեան։

Հետազօտող Նարենտրա Սինկ կ'ըսէ, թէ հոգերանական ճնշուածութիւնը, ինչպէս՝ չողարձակումները, կրնայ նոյնպէս ազդել բջիջներու Ա. Տէ. Էն.ին վրայ։ «Հետեւաբար պարզապէս մտահոգուելով բջիջային հեռաձայններու մասին՝ կրնայ նաեւ վտառողջ ըլլալ», կ'աւելցնէ ան։

ՆԻՀԱՐՆԱԼՈՒ ԱՅԼ ՊԱՏՃԱՌ ՄԸ

ԳԷՐԵՐԸ ԱՒԵԼԻ ԵՐԿԱՐ ԱՍԵՂՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔԸ ՈՒՆԻՆ

Դէրերու համար նիհարնալու իսկական խայծ մը. անոնք պէտք է սրսկուին աւելի երկար ասեղներով։

Բրիտանացի գիտնական Մէյն Ջուքըրման կ'ըսէ, թէ պատուաստները պէտք է մկանին մէջ սրսկուին՝ կողմնակի ազդեցութիւնները նուազագոյնի իջեցնելու եւ անոնց օգտակարութիւնը առաւելագոյնի հասցնելու համար։

«Պրիթիշ Մետիքըլ Ճըռնըլ»ին մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը մէջ Ջուքըրման կը յայտնէ, թէ պատուաստը մորթին եւ մկանին միջեւ գտնուող իւղի խաւին մէջ սրսկելը պատուաստի ձախողութեան պատճառներէն է։

Վերջերս 220 չափահասներու մօտ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուած է, թէ 16 միլլիմեթր երկարութեամբ ասեղ մը, որ կը մտցուի տելթոյիտի շրջանը (տելթոյիտ մկանը ուսի մկանն է, որ թեւին վերի բաժինը կը բարձրացնէ), չէ կրցած իւղի խաւէն անցնիլ եւ մկանին հասնիլ՝ տղամարդոց 17 առ հարիւրին եւ կիներու 50 առ հարիւրին պարագային։

Համալսարանի դասախօս Ջուքըրման կ'ըսէ, թէ աւելի երկար ասեղներ անհրաժեշտ են՝ հակառակ բժշկական մարզի արհեստավարժներու վերապահութիւններուն, այն իմաստով, որ անոնք կը վարանին աւելի երկար ասեղներ գործածել այն հիմնաւորումով, թէ ասեղները հաւանաբար հիւանդը աւելի անհանգիստ պիտի դարձնեն։

ՅԱԳԵՑՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Միւս կողմէ, գիտնականներ յաջողած են պատրաստել քարտէսը ուղեղի այն բաժինին, որ ուտելու կապուած է եւ կրցած են առաջին անգամ ըլլալով ցոյց տալ, թէ անիկա ի՛նչպէս կը հակադարձէ ուտելիքի, եւ որքան ժամանակ անհրաժեշտ է անոր յագեցումի զգացումը տալու համար։

Յայտնաբերումները կրնան սոնքութեան եւ ուտելու կապուած հարցերու նոր դարմանումներու ճամբան հարթել եւ բարելաւել գիտնականներու հասկացողութիւնը այն հարցին մասին, թէ ուղեղը ի՞նչ ձեւով կը հակադարձէ ուտելուն։

Ֆլորիտա համալսարանի հետազօտողները ուղեղը նկարելու յատուկ թեքնիք մը գործածած են ցոյց տալու համար, թէ շուրջ 10 վայրկեան անհրաժեշտ է հաճելի գոհունակութիւն մը զգալու եւ անհանգիստ ըլլալու աստիճան լեցուած զգալու միջեւ։ Սակայն սոնքութենէ տառապողներու պարագային ասիկա աւելի երկար կը տեւէ։

Փրոֆ. Եիճուն Լիու կ'ըսէ, թէ գիտնականներ տարիներէ ի վեր գիտեն, որ ուղեղին մէկ բաժինը, հեփոթալամիւսը, կապ ունի ուտելը կանոնաւորելու հետ, սակայն առաջին անգամ ըլլալով է, որ կարելի եղած է մարդոց մօտ ուղղակիօրէն ցոյց տալ, թէ անիկա իբրեւ արդիւնք իսկական փոփոխութիւններու կ'ենթարկուի։

Գիտնականներ նաեւ ցոյց տուած են, թէ կապ մը գոյութիւն ունի ուտելէ ետք մարդկային ուղեղին մէջ փոփոխութեանց եւ արեան մէջ կլիւքոզի (շաքար) եւ էնսիւլինի համեմատութիւններուն միջեւ։

Հետազօտութիւնը կը վերահաստատէ նաեւ ծանօթ այն խրատը, թէ պէտք է դանդաղօրէն ուտել եւ ճաշը առանց ծամելու չկլլել։

Դանդաղօրէն ուտելը կրնայ յատկապէս օգտակար ըլլալ սոնքութենէ տառապող մարդոց համար, որոնց յագեցումի զգացումը տեւող ճշգրտները տկար են, կ'ըսեն հետազօտողները։

Ամերիկացիներուն շուրջ մէկ չորրորդը եւ եւրոպացիներու հետզհետէ աճող թիւ մը սոնքութենէ կը տառապին։ Անիկա քրոնիք վիճակ մըն է, որ արդիւնք է ծինային, մեթապոլիք եւ վարուելու կերպային պատճառներու խառնուրդի մը։

Չափազանց գիրութիւնը այլ հիւանդութիւններու, ինչպէս՝ սրտի, շաքարախտի եւ քաղցկեղի վտանգը կ'աւելցնէ։

ՍԻՍԵՌԸ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ՝ ՕԳՏԱԿԱՐ

Սիսեռը եւ անով պատրաստուած *հումմուսը* առողջութեան համար շատ օգտակար են՝ ըստ իսրայէլացի հետազօտողներու։

Երուսաղէմի Հիպրու համալսարանի գիտնականներուն կողմէ կատարուած նոր ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուած էր, թէ սիսեռը կը պարունակէ բարձրորակ փրոթէինի մը, որ կրնայ միսի փրոթէինին հետ մրցիլ, ինչպէս նաեւ՝ *անթիօքսիտանտներ*, որոնք կը նպաստեն սրտի հիւանդութեան եւ քաղցկեղի կանխարգիլման։

Ռամ Ռէյֆէն եւ Շահալ Ապպօ, որոնք ձեռնարկած են ուսումնասիրութեան, դիտել կու տան, թէ կարելի է օգտուիլ սիսեռը փրոթէիններէն՝ փոխանակ այլ ընդեղէններէ, ինչպէս՝ սոյայի հատիկներէ։

Անոնք ստեղծած են *հիպրիտ* սիսեռ մը, առանց զայն ծինային ճարտարագիտութեան ենթարկելու։

Ըստ Ռէյֆէնի, իրենց ստեղծած տեսակը կը պարունակէ նիւթեր, զորս կարելի է օգտագործել շպարներու յատուկ նիւթեր արտադրող ընկերութիւններու կողմէ՝ կճճիռներ կանխարգիլելու համար։

Ան կ'ըսէ, թէ սննդականոնը օրական 50էն 60 կրամ սիսեռ պէտք է պարունակէ, որպէսզի առողջութեան վրայ փափաքելի ազդեցութիւնը ունենայ։

Սակայն իր բոլոր լաւ յատկութիւններով հանդերձ, *հումմուսը*, որ հացով կ'ուտուի, գիրցնող է, հետեւաբար զգուշ պէտք է ըլլալ, կ'ըսէ ան։

ԱՊԱԳԱՅԻ ԲՋԻՋԱՅԻՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆՆԵՐԸ՝ ՄՕՏ ԱՏԵՆԷՆ

Արդէն 2001ը թեւակոխած ենք։ Այս տարին կը խոստանայ բազմաթիւ փոփոխութիւններ բջիջային հեռաձայններու ձեւին եւ աշխատանքին մէջ։

Հակառակ բջիջային հեռաձայններու պատճառած մտահոգութեանց, բազմաթիւ մարդիկ յաճախ 6 ամիսը անգամ մը իրենց սարքը փոխելու տրամադիր են, իսկ այդ սարքերը արտադրող ընկերութիւնները գիշեր-ցերեկ կ'աշխատին երեւակայելու համար արտադրութիւններ, որոնք աւելի ու աւելի գրաւիչ պէտք է դառնան, քան՝ ներկայիս գոյութիւն ունեցող սարքերը։

Գունաւոր լայն պաստառներ, զերարդխական «նոթպաուեր»ներ եւ նոր խաղեր անհրաժեշտութիւն պիտի դառնան բջիջային հեռաձայններու նորաձեւութեան հետեւող «զոհերուն» համար։

Այդ հեռաձայնները առիթ պիտի տան առաւօտեան եւ իրիկուան երկար ճամբորդութիւն ձեռնարկող անձերուն, որ երաժշտութիւն մտիկ ընեն կամ նոյնիսկ կարճ ժապաւէններ դիտեն՝ չնորհիւ իրենց հեռաձայններուն։

Մինչ մօտիկ անցեալին ընկերութիւններուն նպատակը աւելի փոքր հեռաձայններ արտադրել էր, ներկայիս չեչտը կը դրուի անոնց յաւելեալ կարելիութիւններ տալու վրայ, հիմա որ սարքերը իրապաշտօրէն կարելի եղած չափով կծկուած են։

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Աղբիւրներ՝ *«ՌՈՅԹԵՐՋ», «ՍԱՅԵՆԹԻՖԻՔ ԱՄԵՐԻՔԱՆ», «ԻՆԹԵՐՆԷՇՆԼ ՀԵՐԱԼԴ ԹՐԻՊԻՒՆ»*

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

♦«ՕՓԵՐՄՆ ԻՆ ՆԻՈՒ ԵՈՐՔ» (Էսփաս, Ամփիր/Սոֆիլ, Տիւճ, Սոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- 48 տարեկան Ինիշըրտ Կիր կը սիրահարի 22 տարեկան Ուիճոնա Ինայտըրին: Սակայն ի յայտ կու գայ, թէ մանկամարդուհին կը տառապի քաղցկեղէ եւ մահամերձ է:

♦«ԿԷՓ ՔԱՐՓԸՐ» (Փլաճէք / Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Ֆրիուէյ, Քոնքորտ).- Սիլվէսթըր Սթալոն դարձեալ շուկայ իջած է ջարդելու եւ փշրելու, իր նշդբր վրէժը լուծելու համար:

♦«ՌԷՏ ՓԼԱՆԷՓ» (Փլաճէք / Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Քոնքորտ).- Մասնագէտներ կը գործուղուին Հրատ մոլորակ: Իրենց պարտականութիւնն է Հրատը վերածել բնակելի միջավայրի:

♦«ՏԱՅՆԸՍՈՐ» (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւճ, Սոտեքօ, Էլիթ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- «Տայնըսոր»ներուն կեանքը վտանգի մէջ է: Ականջ կը փնտռեն աւելի ապահով վայր մը գոյատեւելու համար: Կենդանի գծանկար:

♦«ՇԱՆԿՀԱՅ ՆՈՒՆ» (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւճ, Սոտեքօ, Էլիթ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս, Աթլանթիս, Սթարկէյթ).- Չին իշխանուհի մը կ'առնեւնգուի Մ. Նահանգներու մէջ: Իշխանուհիին հայրը «ազատարար» խմբակ մը գործի կը լծէ ազատելու իր դուստրը: Դերասան՝ Ճէքի Չէն:

♦«ՄԻԹ ՏԸ ՓԱՐԸՆԹՅ» (Փլաճէք/ Ապրաժ, Ջուք, Քասլիք, Քոնքորտ, Ֆրուիէյ, Թրիփոլի, Սթարկէյթ).- Կրէկ սիրահարած է Փէմին եւ անոր «ձնդը պիտի խնդրէ» ծնողքէն: Իսկ աղջկան հայրը Սի. Այ. Էյ.ի նախկին գործակալ, խստաբարոյ Ռոպըրթ Տը Նիրոն է...

♦«ՀՈՅՈՒԹ ԱԿԼԻ» (Էսփաս, Ամփիր/ Սոֆիլ, Տիւճ, Սոտեքօ, Էլիթ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս, Աթլանթիս).- Պարմանուհի մը պաշտօնեայ կ'ընդունուի գիշերային «փապ»ի մը մէջ, որուն աշխատակիցները «արկածախնդիր» հիւրասիրողներ են:

♦«ՏԸ ԿՐԻՆՁ» (Փլաճէք/ Ապրաժ, Ջուք, Քասլիք, Քոնքորտ, Ֆրուիէյ, Թրիփոլի, Սթարկէյթ).- «Կրինճ»ը (Շիմ Քէրի) նկած է Ներկիր, վրէժ լուծելու կաղանդ Պապայէն:

♦«ՓԼԷՅ ԻԹ ԹՈՒ ՏԸ ՊՈՆ» (Աթլանթիս).- Երկու կոփամարտիկ ընկերներ կ'որոշեն դէմ յանդիման գալ Լաս Վեկասի մէջ: Դերակատար՝ Անթոնիօ Պանտերաս:

♦«ԹՐԻ ԹՈՒ ԹԱՆԿՕ» (Փլաճէք/ Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ).- Օսքար աղջիկ կը ծպտուի իր ընպատակին՝ գեղեցիկ Ալիիճ հետ մտերմանալու համար:

♦«ՌՈՏ ԹՈՒ ԷԼՏՈՐԱՏՕ» (Փլաճէք/ Ապրաժ, Փլազա).- Կենդանի գծանկար: 2 բարեկամներ կը գտնեն «ոսկիէ քաղաք» Էլտորատոյին քարտէսը, եւ կը սկսին հետախուզութեան:

♦«ՖԱՅՆԼԻ ՏԷՍԹԻՆԷՅՇԸՆ» (Փլաճէք / Ջուք, Քոնքորտ).- 6 ընկերներ «հրաշք»ով կ'ազատին օդանաւային արկածէ մը: Թէ ճակատագիրը ի՞նչ կը սպասէ անոնց...

♦«ՉԱՐԼԻ Չ ԷՆՃԼԷՉ» (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւճ, Սոտեքօ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Լաս Սալինաս, Աթլանթիս).- Տրիւ Պարիմոր, Քամերոն Տիազ եւ Լիւսի Լիու դարձած են Չարլիին «հրեշտակներ»ը եւ «հրաշք»ներ կը գործեն առեւանգուած գիտնականի մը թաքստոցը երեւան հանելու համար:

♦«ԹԱՅՖ ԱԼ ՄԱՏԻՆԱ» (Ամփիր/ Էլիթ).- Ֆիլմը կը ներկայացնէ լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմը. դիտուած՝ Ժան Շամունի պրիսմակով:

♦«ՏԸ ԱՐԹ ԱՖ ՈՒՈՐ» (Փլաճէք/Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ).- Գաղտնի ապասարկութեան պաշտօնեայ մը անարդարօրէն կ'ամբաստանուի հիւպատոսի մը սպանութեամբ, որուն պատճառով կը հալածուի: Ան կը փորձէ արդարութիւնը երեւան հանել:

♦«ԷՍ. ԷԼ. ՖԻԼՄ» (Էլիթ, Փլաճէք/Ապրաժ, Ջուք, Փլազա, Ֆրուիէյ, Թրիփոլի).- Հեռատեսիլի հոչակաւոր «Էս. Էլ. Շի.» հաղորդաշարին դերակատարները նոյն ձեւի կատակներով փոխադրուած են մեծ պաստառ:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ.- Քոնքորտ.- 738439- Փլաճէք/ Ապրաժ.- 292192- Փլաճէք/ Քասլիք.- 912503/4, Փլաճէք/ Փլազա.- 04/ 718690, Ամպասատ.- 217490, Էլիթ.- 840286- Ամփիր/ Սոտեքօ.- 616706/7- Ֆրիուէյ.- 485590/1- Էսփաս.- 212526- Սէնթ Էլի.-406706- Ամփիր/ Տիւճ.- 792123/4- Ամփիր/ Սոֆիլ.- 204080- Սաժէս.- 562006/7- Կալաքսի.- 05/ 455182/3/4:

☆Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

☆*ԽՈՑ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Մեծ եռանդ ունիք աշխատելու, հետեւաբար կատարեցէք ձեր ծրագրած բոլոր աշխատանքները: Պիտի կարենաք իրագործել ձեր նպատակադրածը:

☆*ՑՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Աշխատանքի նամբով պիտի կարենաք շահ մը ապահովել: Առիթը օգտագործեցէք, մի՛ վարանիք: Եթէ գործարար մարդ էք, կնքեցէք նոր պայմանագիր:

☆*ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Տարբերութիւն մը կայ երազին եւ իրականութեան միջեւ. պէտք է յաւ նանչնաք այս երկու հարցերուն տարբերութիւնը եւ որդեգրէք իրական ձեւ մը աշխատելու:

☆*ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Քննեցէք ձեր պիւտճէն, վերանայեցէք ձեր նիւթական կարելիութիւններուն եւ ըստ այնմ ծախսեցէք. ամսուան ընթացքին դրամական նեղութիւն ունենալ հեռու մնացէք:

☆*ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Ներշնչուած էք աշխատելու, հետեւաբար մի՛ ցրուէք ձեր կեդրոնացումը. այսպիսի վիճակի մէջ մարդ կրնայ արտադրել յաւ գործեր:

☆*ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Ճշմարտութիւնը ըսելը միշտ ալ ձեռնտու եւ յարմար չէ. եղէք դիւանագէտ: Օրը յարմար է հանդարտ աշխատելու՝ լսելով ուրիշներուն կարծիքը:

☆*ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ունիք եռանդ եւ ինքնավստահութիւնը՝ մէկ կողմ դնելու ձեր երկչոտ կամ վարանոտ կեցուածքը եւ սկսիլ հրամայելու:

☆*ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Վիճաբանութեան մը ներկայ պիտի գտնուիք՝ ձեր կարգին մասնակցելով տաք գրոյցին: Թերեւս ձեզ նկատեն ընդդիմադիր մը: Մնացէք ձեր համոզումներով:

☆*ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Եթէ ամուրի էք, պիտի ունենաք գգացական կարգի քաղցր հանդիպում մը: Օրը նպաստաւոր է բարեկամական հանդիպումներու: Ճշդապահ եղէք:

☆*ԱՅԾԵԼՈՂԻՒ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Աշխատանքի կամ գործարար արտայայտութիւններու պաճերուն պիտի ունենաք սքանչելի ներշնչումներ եւ եռանդուն տրամադրութիւն: Օրը յաջող պիտի բնթանայ ամէն տեսակէտով:

☆*ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Ամուսնացած ըլլաք թէ ամուրի, օրը հիանալի պիտի անցնի: Կրնաք հանդիպիլ ձեր սիրած անձերուն: Եթէ ամուրի էք, սիրային ծանօթութիւն մը հաւանական է:

☆*ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Անակնկալ փոփոխութիւն՝ ձեր ծրագիրներուն մէջ: Համբերութեամբ դասաւորեցէք հարցերը, որպէսզի դժուարութիւն չունենաք նոր աշխատանք դասաւորելու:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հանրապետութեան նախկին նախագահ Շարլ Հըլուի մահուան սուգին առիթով, լիբանանեան պատկերասփիւռի բոլոր կայանները լուրերու կողքին կը սփռեն դասական երաժշտութիւն

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»-Ի հետ կապուելու համար հետեւեալ հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

ԱՃԱՊՂԻ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՌԱՅԵԼԸ ՄԵՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆ Է

1500 ԱՆԴԱՄ

100000$-Ի ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

90 ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐ

76 ՏԱՐՐԱԼՈՒԵԱՐԱՆԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐ

ԱՖԻԼ - ԱՃԷՏԻ ՇԻՆՔ, Ք. ՅԱՐԿ ՀԵՌ. 01/262231 - 01/242556-7

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը յանձնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Յակոբ Չոգագլեանի մահուան առիթով, փոխանակ ծաղկեպսակի ԼՕԽի Կարինէ մասնաճիւղին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

ԼՕԽի Կարինէ մասնաճիւղի վարչական ընկերուհիներ 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յակոբեան Տեմիրճեան 50,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սարգիս Չոգագլեան 50,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Պետրոս Չոգագլեան 30,000 լ.ո., Տիգրան Խաչերեան ընտանիք 30,000 լ.ո., Մարիամ Հատտատ 15,000 լ.ո., Վարդիվառ Չոգագլեան 5,000 լ.ո., Թանկուս Ջուղէյպ 10,000 լ.ո., Խաչատուրեան ընտանիք 20,000 լ.ո., տիկին Անժէլ Գազանճեան 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յարութ Ղազարեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Վարուժ Մկրտիչեան 15,000 լ.ո., Չօպանեան ընտանիք 15,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Հրաչ Իւրնէզլեան 10,000 լ.ո., օրդ. Լուսաբեր Չոգագլեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Պերճ Սարգիսեան 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Գրիգոր Գրիգորեան 20,000 լ.ո., Էկիւլեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Տէր Մկրտիչեան ընտանիք 10,000 լ.ո. եւ տէր եւ տիկին Յակոբ Պէրպէրեան 20,000 լ.ո.:

Chez COCO
SUPER MARKET ABOU HAIDAR
EAT IN • TAKE AWAY
ՉԱԼԷՔԱՅԻ ՕԹՈՍԹՐԱՍ
ՀԵՌ. 01-900933/22

ՕՐՈՒԱՆ ՁԱՇԸ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- Հաւ կանաչեղէնով
- Պէօֆ ստրոկոնոֆ

ՁԱՇ + ԸՊՏԱՆ + ՁՈՎԱՏՈՒԹԻՒՆ + ԸՆԴԱՄ = 8500 ԼԻՐ. ՈՄԿԻ

ՁՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

ՇԻՐԱԿ
ՏՊԱՐԱՆ - ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆ

Ամէն որակի քարթերու ճոխ հաւաքածոյ:
Մաքուր տպագրութիւն:
Սերտուած գիներ:

Centre Harboyan, Bloc C, Bourj Hammoud
Telefax.: 449533, Cell.: 03-708035

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՕՆ ՀՌՉԱԿՄԱՆ 1700ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ

Կազմակերպութեամբ՝

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Գործակցութեամբ՝ **FABRIANOի**

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱՒՈՐ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

Անխտիր բոլոր հայերուն 4էն 40 տարեկան եւ վեր կը հրաւիրուին մասնակցելու սոյն մրցանաքին

Նիւթեր՝

Ա.– ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՀԱՒԱՏՔԻ եւ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ԴՐԱԽՏԱՎԱՅՐ

Բ.– ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՄՇԱԿՈՅԹի եւ ՃԱՐՏԱՐՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈԹՈՂՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐ

Գ.– ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԵԱՆ ՀՌՉԱԿՄԱՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՆ ՈՒ ԱՆՈՐ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ (ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...)

Յանձնման վերջին թուական՝ 28 Փետրուար 2001

Պիտի գործածուի FABRIANO A4 թուղթը կնքուած Ազգային Առաջնորդարանի կողմէ:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՆԱՐԵԿԱՑԻ
Պուրճ Համուտ, հեռ. 01–262765:

Յուցահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 15էն 31 Մայիս 2001ին, ԵՈՒՆԵՍՔՕի պալատին մէջ:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍԲԻՈՆ

Դասախօսական շարք Հայաստանի մէջ Քրիստոնէութեան իբրեւ պետական կրօն հռչակման 1700ամեակին առիթով

Բ.

Շարականները՝ խտացած արտայայտութիւն հայ մշակոյթի

Դասախօս՝

ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

(Խաչեր Գալուստեան Մանկավարժական Կեդրոնի վարիչ)

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 11 Յունուար 2001, երեկոյեան ժամը 7:30ին, համալսարանի հանդիսասրահին մէջ, Մեխակեան շէնք, Մեքսիք փողոց, Քանթարի:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Անոնք, որոնք կ'ուզեն հետեւիլ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Երիտասարդական Միութեան գործունէութեան, ձեռնարկներու ժամանակացոյցին, ԼԵՄականներու կատարած հարցազրոյցներուն, ինչպէս նաեւ զանազան հարցերու մասին հայ երիտասարդութեան տեսակէտներուն, 4 Յունուար 2001էն սկսեալ կրնան միանալ՝ www.lemagan.comին:

Հ. Յ. Դ. ԼԵՄԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

HAIGAZIAN UNIVERSITY
ADULT EDUCATION PROGRAM

LEARNING DESIGNED FOR ADULTS. SHORT. AFFORDABLE COURSES.

Evening classes

- *Lifestyles & Social Issues:* Be an Actor, Film Appreciation, Essentials of Armenian.
- *Computers:* Introduction to Computers & the Internet, Introduction to Graphic Design.Using *MICROSOFT APPROVED COURSEWARE.*
- *Accounting & Business:* Business Writing, Customer Service, Principles of Management, Accounting II with Computer Applications, Finance.

Apply now! Classes begin January 15,
Haigazian University, Rue Mexique, Kantari
Tel. / Fax: 01 - 349230 / 1, 53010 / 1 / 2
E - Mail: lifelong@haigazian.edu.lb

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

Հ. Մ. Ը. Մ. ՊԵՅՐՈՒԹԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ԽՈՒՄԲԸ Կ'ԱՐՁԱՆԱԳՐԷ ԼԱՒ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

Լիբանանի աղջկանց պասքեթպոլի Բ. դասակարգի ախոյեանութեան 7րդ եւ երթի վերջին հանգրուանի մրցումներուն, Հ. Մ. Ը. Մ. Պէյրութ 57–52 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 28–23, ի նպաստ Ռիատիի) յաղթանակ մը արձանագրեց, յետ հետաքրքրական մրցումի մը:

Ճակատումը եղաւ հետաքրքրական, որովհետեւ երկու անգամ աւարտեցաւ հաւասարութեամբ. առաջինը՝ 44–44 արդիւնքով, իսկ երկրորդը՝ 48–48: Յետ երկրորդ երկարաձգման, մրցումը ի վերջոյ վերջ գտաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի յաղթանակով:

Այսպիսով, Հ. Մ. Ը. Մ. Պէյրութ երթի իր մրցումները աւարտեց միայն մէկ պարտութեամբ. անիկա այժմ միայն *կոլէվըրէյճի* տարբերութեամբ ետ կը մնայ Ժամհուրէն (առաջին) եւ Ռիատիէն (երկրորդ), որոնք Հ. Մ. Ը. Մ. Պէյրութի նման ունին 19ական կէտ:

ՔԱԼՉԻՕ

Ա. ԷՍ. ՌՈՄԱ ԱՄՐԱՊՆԴԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան *(Քալչիօ)* 13րդ հանգրուանի մրցումներուն, Ա. Էս. Ռոմա ամրապնդեց պարագլուխի դիրքը, 2–0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Աթալանթայի դաշտէն (3րդ): Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք Ա. Էս. Ռոմա ութը կէտի առաւելութիւն ունեցաւ Եուվենթուսի վրայ (2րդ), որ 3–3 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Ֆիորենթինայի հետ (4րդ):

Աթալանթայի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, թէեւ Ա. Էս. Ռոմա մրցումը աւարտեց տասը մարդիկով, Քրիսթիանօ Զանեթթիի կարմիր քարտ ստանալէն ետք (67րդ), սակայն յաղթական կավը արդէն իսկ նշանակած էր իր երկու կոլերը, շնորհիւ Մարքօ Տելվեքիոյի (առաջին վայրկեանին) եւ Տամիանօ Թոմասիի (40րդ):

Եուվենթուս – Ֆիորենթինա մրցումին (3–3), հիւրընկալ կավին կոլերը նշանակեցին Ֆիլիփօ Ինցակի (49րդ՝ փենալթիով եւ 57րդ) եւ Անթոնիօ Քոնթէ (33րդ), իսկ Ֆիորենթինայի կոլերը՝ Էնրիքօ Քիեզա (5րդ եւ 63րդ) եւ Նունօ Կոմէշ (18րդ):

Միլանոյի *տերպին* Ա. Սէ. Միլանի եւ Ինթերի միջեւ վերջ գտաւ 2–2 արդիւնքով: 80 հազար հանդիսականերու ներկայութեան Զվոնիմիր Պոպան (65րդ) եւ Օլիվըր Պիրհոֆ (84րդ) նշանակեցին Ա. Սէ. Միլանի կոլերը, իսկ Հաքան Շիւքիւր (11րդ) եւ Լուիճի Տի Պիաճիօ (72րդ)՝ Ինթերի կոլերը:

Լացիօ Ռոմա (5րդ) կրեց եղանակի իր 4րդ պարտութիւնը, իր դաշտին վրայ 2–1 արդիւնքով պարտուելէ ետք Նափոլիէն (14րդ): Նիքոլա Ամորուսօ (4րդ) եւ ձիուկէփէ Փանքարօ (36րդ՝ սխալմամբ իր բերդէն ներս) նշանակեցին Նափոլիի կոլերը, իսկ Սինիսա Միհայլովիչ (84րդ՝ փենալթիով)՝ Լացիոյի կոլը:

Լացիօ Բ. կիսախաղը ամբողջութեամբ շարունակեց տասը մարդիկով, Անճելօ Փերուճիի կարմիր քարտ ստանալէն ետք (45րդ):

Ստորեւ՝ 13րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Աթալանթա – Ա. Էս. Ռոմա	0–2
Պոլոնիա – Պրեշիա	1–0
Լացիօ Ռոմա – Նափոլի	1–2
Լէչէ – Վերոնա	4–2
Ա. Սէ. Միլան – Ինթեր Միլան	2–2
Փարմա – Ռեճինա	0–2
Փերուճիա – Ուտինեզէ	3–1
Վիչենցա – Պարի	1–0
Եուվենթուս – Ֆիորենթինա	3–3

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.– Ա. Էս. Ռոմա	32
2.– Եուվենթուս	24
3.– Աթալանթա	22
4.– Ֆիորենթինա	21
5.– Լացիօ Ռոմա	21
.....	
16.– Ռեճինա	10
17.– Պրեշիա	9
18.– Պարի	8

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. – ԱՆՍԱՐ՝ 2–2

Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան եօթներորդ հանգրուանին, Կիրակի յետմիջօրէին, Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ տեղի ունեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. – Անսար ճակատումը, որ վերջ գտաւ 2–2 հաւասարութեամբ:

Մրցումը եղաւ գեղեցիկ եւ բաւական բարձր մակարդակի, սակայն մրցումի աւարտին տեղի ունեցած անախորժ դէպքերը նսեմացուցին հրամցուած ֆութպոլին գեղեցկութիւնը: Արդարեւ, մրցումին աւարտին, *թրիպիւն*ներուն մէջ թէ դաշտէն դուրս տեղի ունեցան անիմաստ միջադէպեր՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի համակիրներուն եւ բանակային ուժերու միջեւ, որոնց պատճառով արձանագրուեցան վիրաւորներ եւ տեղի ունեցաւ ձերբակալութիւններ: Նոյն օրը բոլոր ձերբակալուածները ապատ արձակուեցան: Անհասկնալի մնաց սակայն վինուորներուն յատկապէս *թրիպիւն*ներուն վրայ միջամտութիւնը, ուր որոշապէս անկարգապահ ոչ մէկ արարք տեղի կ'ունենար:

Այս բոլորին պատճա՞ռը. Հ. Մ. Ը. Մ.ի համակիրները՝ կայրացած իրաւարարին «անարդար» որոշումէն, կորսնցուցած էին ամէն հակակշիռ. վրիպած էր անոնց տրամաբանութիւնն անգամ... իրաւարարը *օֆսայտ* դիրքէ նշանակուած կոլ մը վաւերական նկատելով հաւասարութիւն մը շնորհած էր մրցակից Անսարի, որ բախտաւոր դուրս եկաւ եւ կէտ մը շահելով մեկնեցաւ դաշտէն: Աւելի ուշ, Լիբանանեան պատկերասփիւռի կայաններ թէեւ *վիտէօ* մը ցուցադրելով փորձեցին արդարացնել կողմի իրաւարարին «արդարացիութիւնը», սակայն երբե՛ք համոզիչ չի կրնար ըլլալ նման բան, այնքան ատեն, որ նկարահանումը կատարուած է դաշտին կեդրոնէն եւ ոչ՝ *օֆ–սայտի* գիծէն: Հետեւաբար մենք կը հաստատենք, որ հարիւր տոկոս *օֆ–սայտ* էր Անսարի նշանակած երկրորդ կոլը, որքան ալ որ Լիբանանեան մարզական *մետիան* իր կողմնակալ հնարքներով փորձէ հակառակը ապացուցել:

Այս բոլորէն անդին կայ նաեւ մատնանշելի այլ կէտ մը: Մինչեւ մրցումին օրը իրաւարար նշանակուած էր Ամմար Ամմար, սակայն մետասաներորդ պահուն իրաւարարի յանկարծակի փոփոխութիւնը՝ յանձին Նեպիլ Այատի առողջ բաներ չեն յուշեր անշուշտ: Ցաւալի է պարզապէս, որ ֆութպոլի յառաջդիմող աշխարհին մէջ տակաւին Լիբանան շարունակէ իր յոռի «սովորութիւնները»: Ի վերջոյ ո՞վ է տուժողը եթէ ոչ Լիբանանեան ֆութպոլը: Եւ տակաւին սպասել, որ մեր երկրին ֆութպոլը բարգաւաճի՞: Բացասական է անշուշտ պատասխանը: Ափսոս:

* * *

Վերադառնալով մրցումին, կարիքը չկայ երկար–բարակ վերլուծելու կայն: Պիտի ընդունինք, որ մեր տղաքը (բոլորն ալ առանց բացառութեան) ունեցան շատ լաւ խաղարկութիւն եւ յատկապէս Բ. կիսախաղին ֆութպոլի դաս մը տուին Անսարի: Դժբախտաբար ներկայացած բազմաթիւ առիթները (որոնց դիմաց Անսարի մարզիկները անձրկած էին) կոլի չվերածուեցան, այլապէս կացութիւնը կրնար բոլորովին տարբեր ըլլալ:

Հ. Մ. Ը. Մ. – Անսար մրցումին աւարտին մեր տղոց կ'ըսենք՝ «ապրի՛ք, տղաք» եւ կը մաղթենք, որ նոյն կորովով ու թափով շարունակեն իրենց այս խաղարկութիւնը յառաջիկայ մրցումներուն եւս:

Հ. Մ. Ը. Մ. ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ ՊԱՏԻԺՆԵՐ

Լիբանանի ֆութպոլի ֆետերասիոնը երէկուան իր նիստին պատիժներ սահմանեց Հ. Մ. Ը. Մ.ի դէմ, մրցումին աւարտին տեղի ունեցած դէպքերուն եւ մրցումին ընթացքին *թրիպիւն*ներուն մէջ (իրաւարարի *կաֆէն* ետք –Ա.–) համակիրներուն ունեցած ելոյթին պատճառով:

Հ. Մ. Ը. Մ. կը ստանայ 3 միլիոն լ. ո. տուգանք, ինչպէս նաեւ իր դաշտին վրայ կատարելիք յաջորդ երկու մրցումներուն (Ռասինկի եւ Հ. Մ. Մ.ի դէմ) դաշտերուն վայրը կը փոխուի: Ռասինկի դէմ մրցումը տեղի կ'ունենայ Թրիփոլիի մէջ, իսկ Հ. Մ. Մ.ի դէմ մրցումին վայրը կը մնայ ճշդելի:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԼԻԿԱՅԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՄԱՐՍԷՅ ԵՒ ՓԱՐԻԶ ՍԷՆ ԺԵՐՄԷՆ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑԻՆ

Ֆրանսայի ֆութպոլի Լիկայի բաժակի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի մրցումներուն արձանագրուեցան անակնկալներ, նկատի ունենալով, որ Ա. դասակարգին մաս կազմող խումբեր, որոնց կարգին Մարսէյ եւ Փարիզ Սէն Ժերմէն պարտութիւններ կրելէ ետք Բ. դասակարգի իրենց մրցակիցներէն, դուրս մնացին մրցաշարքէն:

Անցեալ եղանակին աւարտական հանգրուան հասած մայրաքաղաքի կազմը Սէն Ժերմէն, որ 1995ին եւ 1998ին շահած էր բաժակը, 3 - 1 արդիւնքով պարտուեցաւ Նանսիէն, իսկ Մարսէյ 4 - 1 արդիւնքով Լը Հաւրէն, երկուքն ալ իրենց մրցակիցներուն դաշտերուն վրայ:

Ա. դասակարգին մաս կազմող չորս այլ խումբեր ալ ենթարկուեցան վերոնշեալ երկուքին ճակատագրին. Թուլուզ պարտուեցաւ Նիորէն (Բ. դասակարգ), Կէնկան՝ Ամիէնէն (Գ. դասակարգ), Մէս՝ Վասքուէհալէն (Բ. դասակարգ), իսկ Սթրասպուրկ՝ Շաթօրուէն (Բ. դասակարգ):

Անցեալ եղանակի բաժակակիր Կէօնիոն առաջին հանգրուանէն իսկ դուրս մնաց մրցաշարքէն, 2 - 0 արդիւնքով պարտուած հեռանալէ ետք Մոնաքոյի դաշտէն:

Ստորեւ Ա. հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները (փակագիծի մէջ նշուած են անոնց որ դասակարգին մաս կազմելը, բացի Ա. դասակարգի կազմերէն).

Նանսի (Բ.) - Փարիզ Սէն Ժերմէն	*3 - 1*
Սթրասպուրկ - Շաթօրու (Բ.)	*2 - 4*
Վասքուէհալ (Բ.) - Մէս	*3 - 1*
Մոնաքօ - Կէօնիոն (Բ.)	*2 - 0*
Թրուա - Քրէթէյ (Բ.)	*3 - 0*
Լանս - Նիմ (Բ.)	*4 - 0*
Պասթիա - Նիս (Բ.)	*2 - 1*
Լը Հաւրը (Բ.) - Մարսէյ	*4 - 1*
Պորտօ - Լիլ	*1 - 0*
Օքսէր - Ռէտ Սթար (Գ.)	*2 - 0*
Թուլուզ - Նիորը (Բ.)	*0 - 1*
Աժաքսիօ (Բ.) - Սէնթ Էթիէն	*1 - 2*
Կէնկան - Ամիէն (Գ.)	*1 - 3*
Սըտան - Լիոն	*1 - 2*
Ռէնն - Նանթ	*2 - 4*
Քանն (Բ.) - Վալանս (Գ.)	*1 - 2*

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.

ՔԼԻՓԸՐՉ ՅԱՂԹԵՑ ԼԷՅՔԸՐՉԻ

Էն. Պի. Էյ.ի երէկուան մրցումներուն, Լոս Անճելըս Քլիփըրզ ի վերջոյ յաջողեցաւ պարտութեան մատնել Լոս Անճելըս Լէյքըրզը, անոր դաշտին վրայ, 118 - 95 արդիւնքով:

Վերջին անգամ Լէյքըրզը 14 Մարտ 1997ին պարտութեան մատնած Քլիփըրզ, ի վերջոյ յաջողեցաւ յաղթանակ մը արձանագրել, 16 մրցում ետք միայն այդ մէկը իրագործելով:

Քլիփըրզի աստղը եղաւ անոր յառաջապահ Լամար Օտոմ, որ այս մրցումին ընթացքին նշանակեց 29 կէտ (այս եղանակի իր առաւելագոյն կէտերը), 8 *ռիպաունտ* եւ 5 *էսիսթ*:

Լէյքըրզի մարզիկ Շաքիլ Օնիլ նշանակեց 33 կէտ, իսկ անոր խմբակից Քոպի Պրայընթ՝ 27 կէտ:

Այսպիսով, մինչ Քլիփըրզ, որ կ'արձանագրէր եղանակի իր 12րդ յաղթանակը, Լէյքըրզ կը կրէր իր երկրորդ պարտութիւնը՝ իր կատարած վերջին տասը մրցումներուն ընթացքին:

Իր կարգին դասաւորման մէջ վարին դիրքի վրայ գտնուող Վանքուվըր Կրիզլիզ կարեւոր յաղթանակ մը արձանագրեց, 120 - 117 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Միլուոքի Պաքսը:

Յաղթական կավին մարզիկներէն Շարիֆ Ապտիւր - Ռահիմ նշանակեց 38 կէտ, իսկ Պաքսի մարզիկներէն Կէն Ռոպինսըն՝ 31 կէտ, իսկ անոր խմբակից Ռեյ Էլըն՝ 28 կէտ:

Մինհսոթա Վուլվզի մարզիչ Ֆիլիփ Սոնտըրզ, իր ասպարէզին ընթացքին արձանագրեց իր 200րդ յաղթանակը, երբ անոր կավը 108 - 88 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ֆէօնիքս Սանզը:

Ստորեւ՝ երէկուան մրցումներուն արդիւնքները.

Թորոնթօ Ռեփթըրզ - Սիեթըլ Սուփըրսոնիքս	*94 - 92*
Վանքուվըր Կրիզլիզ - Միլուոքի Պաքս	*120 - 117*
Նիւ Եորք Նիքս - Ուաշինկթըն Ուիզարտզ	*103 - 87*
Մինեսոթա Վուլվզ - Ֆէօնիքս Սանզ	*108 - 88*
Տենվըր Նակէթց - Շարլոթ Հորնէթց	*94 - 87*
Լոս Անճելըս Քլիփըրզ - Լոս Անճելըս Լէյքըրզ	*118 - 95*

Ստորեւ՝ այսօրուան մրցումներուն յայտագիրը.

Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ - Պոսթըն Սելթիքս
Նիւ Ճըրզի Նէթց - Քլիվլէնտ Քավալիրզ
Կոլտըն Սթէյթ Ուորիըրզ - Մայեմի Հիթ
Տալաս Մավըրիքս - Շիքակօ Պուլզ
Ինտիանա Փէյսըրզ - Լոս Անճելըս Քլիփըրզ
Մինեսոթա Վուլվզ - Սաքրամենթօ Քինկզ

ՊԱՂԵՍՏԻՆՅԻՔ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

այս երեկոյեան տեսակցութիւն պիտի ունենայ Պարաքի ու ապա՝ Արաֆաթի հետ:

Մինչ այդ, բախումները կը շարունակուին Կապայի մէջ. իսրայէլեան ուժեր սպաննեցին պաղեստինցի մը: Բանակը յայտնեց, որ կրակ բացած է կասկածելի նկատուած պաղեստինցիի մը վրայ, որ պայուսակ մը շալկած կը մօտենար անցարգելի մը:

•ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ Ապտալլա թագաւորը կօրավիգ կը կանգնի պաղեստինցի գաղթականներուն տունդարձի պահանջին: Ապտալլա կօրակցութիւնը յայտնած է Արաֆաթի անոր հետ ունեցած տեսակցութեան մը ընթացքին:

•ԵԳԻՊՏՈՍԻ, Սէուտական Արաբիոյ, Մարոքի, Յորդանանի, Սուրիոյ, Լիբանանի, Թունուզի, Պահրէյնի եւ պաղեստինեան իշխանութեան արտաքին գործոց նախարարները վաղը երկօրեայ ժողովի մը պիտի սկսին Թունուզի մէջ վերատեսութեան ենթարկելու համար արաբական կեցուածքը Իսրայէլի դէմ, ինչպէս նաեւ վերահաստատելու համար արաբական կօրակցութիւնը Աքսայի *ինթիֆատային:*

(ՌՈՅԹԵՐՉ)

ՍՊԱՆԻԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԱԼԵՆՍԻԱ - ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ՍՈՒՐ ՊԱՅՔԱՐ՝ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԻՆ ՀԱՄԱՐ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 17րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Վալենսիա 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ նախավերջին դիրքը «գրաւող» Ռասինկ Սանթանտէրը եւ իր ունեցած նպաստաւոր *կոլէվըրէյճ*ին շնորհիւ գերազանցեց Ռէալ Մատրիտը, որ 3 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ալաւէսը, այս վերջինին դաշտին վրայ:

Սանթանտէրի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, ճոն Քէրու նշանակեց Վալենսիայի եւ մրցումին «որբ» կոլը (44րդ): Իսկ Ալաւէսի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, Ռաուլ Կոնգալէս (13րդ), Անթոնիօ Քարմոնայի (54րդ՝ սխալմամբ իր բերդէն ներս) եւ Կուրի (89րդ) նշանակեցին մայրաքաղաքի կազմին կոլերը: Ալաւէս սակայն մրցումը աւարտեց տասը մարդիկով, Իպոն Պեկոնայի կարմիր քարտ ստանալէն ետք (53րդ):

Տեփորթիւօ Քորունա 3 - 1 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Ռէալ Վայատոլիտի դաշտէն, կրելով եղանակի իր 4րդ պարտութիւնը:

Պարսելոնա 3 - 2 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Ռէալ Օվիետոյի դաշտէն, շնորհիւ Փաթրիք Քլուիվէրթի (8րդ եւ 57րդ) եւ Ռիվալտոյի (11րդ) կողմէ նշանակուած կոլերուն: Օվիետոյի կոլերը նշանակեցին Վիքթոր Օնոփքօ (64րդ) եւ Իվան Անիա (68րդ):

Ստորեւ՝ 17րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները (նշենք, թէ Ռէալ Մատրիտ յետաձգուած մրցում մը ունի կատարելիք Ռէալ Սարակոսայի դէմ).

Ալաւէս - Ռէալ Մատրիտ 1 - 3
Մելթա Վիկօ - Լաս Փալմաս 0 - 1
Էսփանիոլ - Նումանսիա 2 - 0
Օսասունա - Վիարէալ 1 - 0
Ռայօ Վայեքանօ - Մայորքա 2 - 2
Ռէալ Օվիետօ - Պարսելոնա 2 - 3
Ռէալ Սոսիետատ - Ռէալ Սարակոսա 1 - 1
Վալենսիա - Ռասինկ Սանթանտէր 1 - 0
Ռէալ Վայատոլիտ - Տեփորթիւօ Քորունա 3 - 1
Մալակա - Աթլեթիքօ Պիլպաօ 2 - 1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Վալենսիա	*35*
2.- Ռէալ Մատրիտ	*35*
3.- Տեփորթիւօ Քորունա	*31*
4.- Պարսելոնա	*30*
5.- Մայորքա	*27*
.....	
18.- Նումանսիա	*16*
19.- Ռասինկ Սանթանտէր	*14*
20.- Ռէալ Սոսիետատ	*13*

Ստորեւ՝ 7րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ախա Ահլի Ալէյ – Սաժէս	**1–0**
Ահլի Սայտա – Ռասինկ	**0–0**
Նըժմէ – Հ. Մ. Մ.	**2–0**
Թատամոն Սուր – Սալամ	**2–0**
Սաֆա – Շապապ Սահէլ	**0–0**
Հ. Մ. Ը. Մ. – Անսար	**2–2**

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	**ԿԷՏ**
1.– Ախա Ահլի Ալէյ	**18 (18–7)**
2.– Թատամոն Սուր	**15 (15–7)**
3.– Նըժմէ	**15 (13–5)**
4.– Սաժէս	**15 (15–11)**
5.– Սալամ	**14 (18–10)**
6.– Անսար	**12 (12–9)**
7.– Շապապ Սահէլ	**7 (13–15)**
8.– Հ. Մ. Մ.	**5 (12–17)**
9.– Սաֆա	**5 (5–12)**
10.– Ռասինկ	**5 (7–18)**
11.– Հ. Մ. Ը. Մ.	**4 (11–16)**
12.– Ահլի Սայտա	**2 (6–18)**

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՍԿՍԻ 8ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ

8րդ հանգրուանի մրցումներուն այսօր տեղի կ'ունենան երկու ճակատումներ, իսկ մնացեալ չորս մրցումները տեղի կ'ունենան Վաղը՝ Շաբթէշաբթի:

Ստորեւ՝ յայտագիրը.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԺԱՄ ԴԱՇՏ

Հ. Մ. Մ. – Ահլի Սայտա	**2:15ին**	**Պուրճ Համուտ**
Ախա Ահլի Ալէյ – Նըժմէ	**6:00ին**	**Պէյրութ**

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 10 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Սալամ – Սաժէս	**2:15ին**	**Թրիփոլի**
Ռասինկ – Սաֆա	**2:15ին**	**Ժունիէ**
Անսար – Թատամոն Սուր	**6:00ին**	**Պէյրութ**
Շապապ Սահէլ – Հ. Մ. Ը. Մ.	**2:15ին**	**Սաֆա**

ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՇԱՐԼ ՀԸԼՈՒ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

այցելեցին հանգուցեալին բնակարանը, ցաւակցութիւն յայտնելու համար հանգուցեալի ընտանիքին:

Հանրապետութեան նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ առաջին տիկին Անտրէ Լահուտի ընկերակցութեամբ ցաւակցական այցելութիւն մը տուաւ Հըլու ընտանիքին:

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատի ներկայացուցիչ, արտաքին հարցերու պետական նախարար Նասէր Քատտուր պիտի մասնակցի յուղարկաւորութեան:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրապետութեան նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ Կիրակի օր գուժեց մահը նախկին նախագահ Շարլ Հըլուի, որ պատահեցաւ Կիրակի առաւօտ:

Նախագահ Լահուտ յիշեցուց, որ հանգուցեալը Լիբանանին ծառայած է իբրեւ նախագահ, բայց նաեւ իբրեւ նախարար, երեսփոխան, դեսպան եւ ամէն պարտականութիւն, որ ստանձնած է՝ կատարած է անկեղծ նուիրումով եւ ինքնուրացութեամբ:

Նախագահ Լահուտ ըսաւ. «Նախկին նախագահ Շարլ Հըլուի մեկնումով Լիբանան կը կորնցնէ առաջին կարգի պետական գործիչ մը, որ երկրի գլխաւոր պաշտօնի պատասխանատուութիւնը ստանձնեց հայրենիքի դիմագրաւած դժուար պայմաններուն մէջ, բայց իր խոհեմութեամբ ու հեռատեսութեամբ կրցաւ երկրին խնայել ցնցումներ. անոր օրով Լիբանան իւրայատուկ ներկայութիւն էր արաբական եւ միջազգային բեմերուն վրայ. հանգուցեալը սերտ կապեր հաստատեց բազմաթիւ ղեկավարներու հետ, աւելի եւս ամրապնդելով Լիբանանի եւ անոր հայրենադարձ ու արտերկրացի զաւակներուն դիրքը:

«Արաբական աշխարհն ալ նախկին նախագահ Շարլ Հըլուի մեկնումով կը կորնցնէ արաբներու ամէնէն կարկառուն նախագահներէն մին, որ աշխատեցաւ ի խնդիր միջարաբական օրակարգութեան ամրապնդումին, ինչպէս որ ցոյց կու տան արաբական բախտորոշ հարցերու առնչութեամբ արաբական վեհաժողովներուն Լիբանանի անունով իր կեցուածքները»:

Լիբանանի բարեկամ երկիրներն ալ կը կորնցընեն նախագահ մը, որ ճիգ չխնայեց Լիբանանը դարձնելու արեւելքի եւ արեւմուտքի պետութեանց եւ քաղաքակրթութեանց հանդիպման վայրը, եւ այս ուղղութեամբ ռահվիրայի դեր ստանձնած է ֆրանսախօս երկիրներու կապակերպութեան մէջ, որուն նախագահներէն եղած է, հիմը դնելով անդամ երկիրներու ներկայութիւնն ու գործակցութիւնը ամրապնդող կանոններու եւ գործելաձեւի:

«Դառն է Լիբանանի համար այս տարի հիւրընկալել յիշեալ կապմակերպութեան գերաստիճան ժողովը ի բացակայութեան նախկին նախագահ Հըլուի, որ միշտ մաղթած էր որ նման ժողով գումարուի Լիբանանի մէջ», ըսաւ նախագահը:

Զօր. Լահուտ նաեւ ընդգծեց, որ «հանգուցեալը նախագահ ըլլալէ առաջ, անկէ ետք եւ մի՛շտ եղած է ուրիշները սիրող, անկեղծ, նուիրուած, խրատող, իր կեանքին կարեւոր մէկ մասը մարդասիրական գործունէութեան յատկացնող անձ մը»:

Նախագահ Լահուտ եզրափակեց ըսելով. «Հանգուցեալ նախագահ Շարլ Հըլուի մահը գուժելով, կը խոնարհիմ անոր անմահ յիշատակին առջեւ»:

Նախագահական պալատի փրոթոքոլի եւ ընդհանուր յարաբերութեանց հարցերու տնօրէնութիւնը հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ նախկին նախագահ Շարլ Հըլուի մահուան առիթով եւ ապգային սուգին պատճառով կը յետաձգուի Նոր Տարուան առիթով օտար երկիրներու եւ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն Պաապտայի պալատին մէջ ընդունելութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար երէկ: Ընդունելութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Երկուշաբթի օր:

Նախագահական ապարանքի փրոթոքոլային հարցերու վարչութիւնը այլ հաղորդագրութեամբ մը Կիրակի օր յայտարարեց պետական եռօրեայ սուգ, որ կը տեւէ մինչեւ այսօր՝ Երեքշաբթի, 9 Յունուար 2001. հետեւաբար, դրօշակները վար կ'առնուին պետական շէնքերուն եւ գրասենեակներուն առջեւ, իսկ պատկերասփիւռի եւ ձայնասփիւռի կայաններ կը կատարեն պատշաճ ափոռումներ:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵՐ

Նախկին նախագահ Շարլ Հըլու ծնած է 1913ին: Իրաւաբանութիւն ուսած է եւ նախ փաստաբանութեամբ զբաղած է, ապա ստանձնած՝ ֆրանսատառ *«Լը ժուր»* օրաթերթի տնօրէնութիւնը:

Առաջին անգամ նախարար նշանակուած է 1949ին: Պէյրութի երեսփոխան ընտրուեցաւ 1951ին եւ նշանակուեցաւ արտաքին գործոց նախարար: Ան յաջորդաբար ստանձնած է առողջապահութեան, արդարութեան, տեղեկատուութեան եւ կրթութեան նախարարութիւնները, ինչպէս նաեւ պետական այլ պաշտօններ:

Նախագահ ընտրուած է 8 Օգոստոս 1964ին:

1974ին ընտրուած է Ֆրանսախօս Խորհրդարանականներու Միութեան նախագահ, իսկ 1983ին՝ Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Միթերանի կողմէ նշանակուած է ֆրանսախօս երկիրներու գերագոյն մարմնի անդամ:

ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀԵՐՔԷ, ՈՐ ԻՐԱՔԻ ՀԱՆԴԷՊ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԾՐԱԳՐՈՒԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Բրիտանիա Միացեալ Նահանգներու նոր կառավարութեան պիտի առաջարկէ վերջ տալ Իրաքի հարաւային շրջաններու ռմբակոծումներուն, հաղորդեց *«Կարտիրն»* օրաթերթը Երկուշաբթի օր:

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը սակայն հերքեց, որ Իրաքի հանդէպ քաղաքականութեան փոփոխութիւն կը ծրագրուի: Նախարարութիւնը վերստին շեշտեց, որ երբ Պաղտատ ենթարկուի ՄԱԿի բոլոր որոշումներուն, քաղաքականութեան փոփոխութիւնը հաւանական պիտի ըլլայ:

Բարձրաստիճան պաշտօնատար մը սակայն ըսաւ, որ Բրիտանիա իսկապէս կ'ուզէ վերջ տալ հարաւային շրջաններու հսկողութեան, որ հաստատուած է 1991ին եւ թէ Լոնտոն այս հարցին շուրջ պիտի խորհրդակցի նախագահ Ճորճ Պուշի կառավարութեան հետ: 1991էն ի վեր, բրիտանական եւ ամերիկեան օդանաւեր կը հսկեն, ու կը ռմբակոծեն Իրաքի մէջ հաստատուած հարաւային ու հիւսիսային «արգիլեալ գօտիներ»ը:

Պաշտօնատարը աւելցուց, որ Լոնտոն կ'ուզէ նաեւ մեղմացնել տասը տարիէ ի վեր հաստատուած պատժամիջոցները:

●ԻՐԱՔԻ փոխ նախագահ Թահա Եասին Ռամատան Եգիպտոս պիտի այցելէ, առեւտուրի համաձայնագիր մը ստորագրելու համար, հաղորդեցին իրաքեան օրաթերթերը: Անոնք չյայտնեցին սակայն, թէ այցելութիւնը ե՞րբ տեղի պիտի ունենայ:

ՆԵՊԻՀ ՊԸՐՐԻ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ...

Շարունակուած 2րդ Էջէն

ղեստինցի գաղթականներու Լիբանանի մէջ բնակեցումը: «Բոլոր լիբանանցիները կը մերժեն կայն, հետեւաբար ոչ ոք կրնայ լիբանանցիներուն պարտադրել նման բան», ըսած է Պըրրի:

«Քուէյթեան խորհրդարանը արաբական աշխարհի ժողովրդավարական հաստատութիւններէն մէկն է, եւ այս հանգամանքը նշանակալից բայց նաեւ խոստմնալից է», ըսաւ Պըրրի, աւելցնելով, որ Քուէյթ Լիբանանի տառապանքները եւ իսրայէլեան բոնագրաւումի պատճառած ցաւը վգացած կարեւորագոյն արաբական երկիրներէն է եւ մեծ օժանդակութիւն տրամադրած է Լիբանանի: «1978ի իսրայէլեան ներխուժումէն առաջ Քուէյթ որդեգրած էր Լիթանի գետի ջուրը փոխադրելու ծրագիրը, եւ այժմ աշխատանք կը տարուի վերականդանացնելու վայն», յայտնեց ան:

«Հարաւային Լիբանանը կը պատկանի բոլոր արաբներուն, բայց միայն Քուէյթն ու Սուրիան հոն ծրագիրներ եւ օժանդակութեան քայլեր կ'առնեն», ըսաւ խորհրդարանի նախագահը:

«Եթէ պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը պիտի ընդունուէր, ինչո՞ւ կոուեցանք Իսրայէլի դէմ, եւ ի՞նչպէս կարելի է կոուիլ բանի մը դէմ, ապա ընդունիլ անոր արդիւնքը» հարց տուաւ Պըրրի, վերահաստատելով, որ բոլոր լիբանանցիները դէմ են բնակեցումին եւ ոչ ոք կրնայ լիբանանցիին պարտադրել վայն:

ՈՂՋԵՐԹԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ...

Շարունակուած 2րդ Էջէն

Հոգեւոր Տէրը վեր առաւ այն վոհողութեան ոգին, հոգեւորականութիւնը, կարգապահութիւնը եւ նախանձախընդրութիւնը, որոնցմով յատկանշուեցան Գերապայծառին գործունէութիւնները: Ան յայտնեց այն հաստատ համոզումը, որ միեւնոյն ոգեւորութեամբ եւ կինք յատկանշող բարեմասութիւններով Գերապայծառը պիտի կատարէ նաեւ իրեն վստահուած այս նորագոյն առաքելութիւնը, հակառակ անոր խիստ պատասխանատու ու ծանր բնոյթին, Մ. Նահանգներու եւ Քանատայի նման առաքելավայրի մը տարածքային ծաւալէն բխած դժուարութիւններուն: Այնուհետեւ Հոգեւոր Տէրը Պաթագեան Գերապայծառին նուիրեց Առաջնորդական մատանին:

Նորընտիր Առաջնորդը շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն ընծայուած այս մեծարանքին համար եւ վստահեցուց, որ ճիգ պիտի չխնայէ լաւագոյն ձեւով կատարելու համար իրեն վստահուած պարտականութիւնը, ջանալով աւելցնել եւ կօրացնել միեւնոյն առաքելավայրին մէջ գործած իր նախորդներուն ներդրումը:

Պաշտօնական այս մտերմիկ ընդունելութեան յաջորդեց հիւրասիրութիւն մը, որուն ընթացքին ներկաները իրենց բարի մաղթանքներով ողջերթ եւ ամբողջական յաջողութիւն մաղթեցին Մ. Նահանգներու եւ Քանատայի նորընտիր Հայ Կաթողիկէ Առաջնորդին:

ՈՒԱՇԻՆԿԹՕՆ – ԹԻՖԼԻՍ...

Շարունակուած 3րդ Էջէն

դարմանումներ՝ պարտադրելու համար ռուսական կողմին, որ իր պարտաւորութիւնները կատարէ»:

Նախնական պայմանագրութիւնը կնքուած է Էյ. Ի. Էս.ի եւ ռուսական Այ. Էն. ձի. Էս. ընկերութիւններուն միջեւ: Կապի հայթայթումները վերսկսած են ռուսական այլ ընկերութեան մը՝ *Իթերայի* ճամբով:

Իթերայի խողովակով կապի հայթայթումներու վերսկսումը կուգայ դիպած ամերիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ռիչըրտ Պուշէրի Մոսկուայի կոչին՝ ժողովը վերսկսելու, յայտնելով, որ անոր ընդհատումը «ծանր դժուարութիւններու» դիմաց դրած է վրացի ժողովուրդը:

Պաշտօնատարը ըսած է նաեւ, որ Ուաշինկթըն կը շարունակէ Ռուսիոյ հետ արծարծել «Վրաստանի հանդէպ անոր շատ յարձակողական կեցուածքը», որ կապուած է Չեչենիոյ մէջ պատերազմին գծով տարակարծութիւններու:

Ան նշած է ամերիկեան ընդդիմութիւնը՝ վրացի քաղաքացիներու համար մուտքի արտօնագիր պահանջելու հարցով: Այս հարցը արծարծուած է արտաքին գործոց նախարար Մատրլէյն Օլպրայթի կողմէ Պրիւքսէլի մէջ, անցեալ ամիս, երբ տեսակցութիւն ունեցած է իր ռուս պաշտօնակիցին՝ Իկոր Իվանովի հետ:

Միւս կողմէ, ամերիկացի պաշտօնատար մը նշած է. «Մեկի համար յատակ կարմիր գիծ մը գոյութիւն ունի, թէ Չեչենիոյ հակամարտութիւնը պէտք չէ Վրաստան թափանցէ»:

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Մինչ այդ, Վրաստանի մէջ ելեկտրական հոսանքի տագնապը կը շարունակուի:

Կիրակի *օր, Էյ. Ի. Էս. –Մթքվարի* կայանին մէջ ելեկտրական հոսանքի արտադրութեան թիւ 9 միաւորը միայն կը բանէր, իսկ թիւ 10 տակաւին անգործ կը մնար:

Թիֆլիս 120 մեկաուաթ ելեկտրական հոսանք կը ստանար Հայաստանէն, մինչ Ռուսիայէն ելեկտրականութեան հայթայթումները դադրած էին:

Կիրակի առաւօտուն, ելեկտրական հոսանք չէ հայթայթուած Թիֆլիսի *մեթրոյի* ցանցին:

(ՌՈՅԹԸՐՋ, ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՀԱՅՆԱՍՓԻՒՌ)

ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐ ...

Շարունակուած 3րդ Էջէն

րեկարգչականներ կ'ըսեն, որ 1998ին աւելի քան 80 այլախոհներ սպանուեցան կամ անհետացան:

Ծայրայեղականներու կողմէ հրապարակուած յայտարարութեան համաձայն Խամենէիի մօտիկ կրօնաւորներ մեղսակցած են գաղտնի պահելու համար ամբաստանեալներուն կրած չարչարանքի լուրերը: Անոնք կոչ ուղղեցին Խամենէիի, որ յատակ կեցուածք որդեգրէ եւ հրապարակէ անունները իսկական ոճրագործներուն, որովհետեւ ըստ իրենց դատավարութեան ենթարկուողները չեն մարդասպանները:

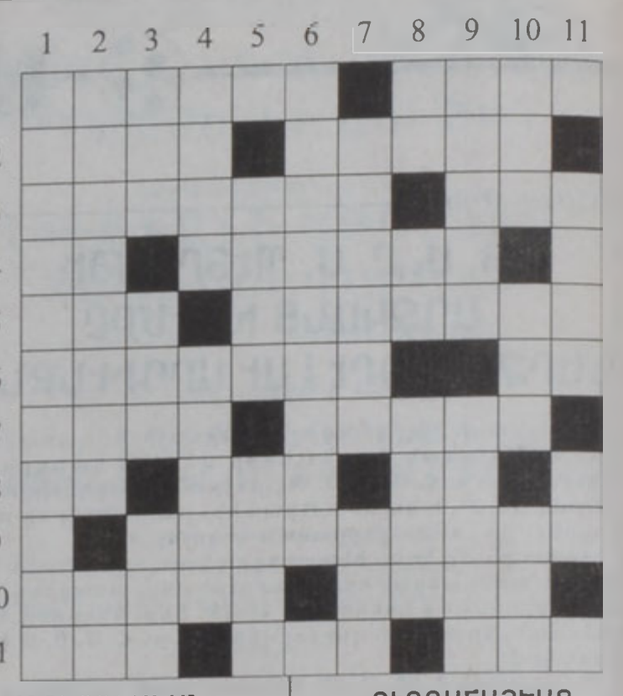
ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եուրօ	0.9482
Ֆրանսական ֆրանք	6.9135
Քանատական տոլար	1.4938
Դերմանական մարք	2.0614
Հոլանտական ֆլորէն	2.3226
Զուիցերիական ֆրանք	1.6062
Պելճիքական ֆրանք	42.517
Իտալական լիր	2040.76
Ճափոնական եէն	116.03
Շուէտական քուրոն	9.43
Նորվեկիական քուրոն	8.745
Դանիկան քուրոն	7.8658
Մէկ սթերլին	1.4971

ԽԱՉԲԱՌԻ ԹԻՒ 4754

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

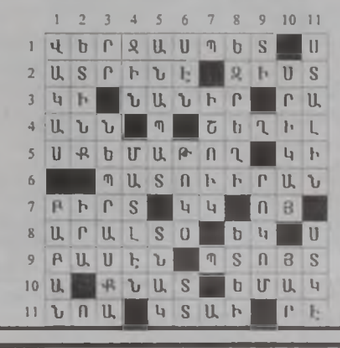
ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Փուշ – Վայգէն Շուշանեանի երկերէն՝ «.... *Պատանութիւն»*:
2. Այր, ամուսին – Արաբական ոստան:
3. Զսպենի – Փականք:
4. Զայնակից գիրեր – Եւրոպական երկիր:
5. Արական օտար անուն – Անխափան, համարձակ:
6. Մնայուն – Այբուբենէն:
7. Տապալի – Ոտնաման:
8. Փոքրացնող մասնիկ – Լեւոն Շանթի երկերէն՝ «... *Մարդը»* – Կրկնուած տառեր:
9. Համօ Սահեանի երկերէն (երկու բառ):
10. Պատուական – Մանր որդ:
11. Յիշատակէ՛ – Դիմաց – Խարիսխ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. 1958ին լաւագոյն դերասանի Օսքարին արժանացած անձր:
2. Լուսաբեր – Երերայաջորդ գիրեր:
3. Ցերեկ օր – Սիւք – Խաչ՛:
4. Հինտու կրակի աստուածր – Խորշելի:
5. Կարող – Մանողակ:
6. Բանտի ընկեր:
7. Իտալական խաղաք – Նոյի որդիներէն:
8. Կրկնուած բաղաձայններ – Առարկայ – Պաղպաջ:
9. Թիթեղ – Գլուխր կախ՝ օտար տղայ:
10. Այբուբենէն – Գրական ստեղծագործութիւն – Հիւսիսայինն Ամերիկայի լիճերէն:
11. Սուլուխի կոուին ճահճատակուած ֆետայի – Թերթի երես:

ԹԻՒ 4753 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	31.50 - 33:50 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	3990,00 - 4010.00 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4886.42 - 4890,42 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2124,24 - 2128,24 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	408,43 - 410,42 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	399,90 - 401,99 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3900,00 - 3930,00 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412,15 - 416,15 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	400,72 - 402,72 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2263,99 - 2267,84 լ.ո.
Գերմանական մարք	730,47 - 734,16 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	648,65 - 652,24 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	212,74 - 220,94 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	934,32 - 938,25 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	33,63 - 37,68 լ.ո.
Դանիական քուրոն	230,22 - 250,12 լ.ո.
Սպանական փեչէթա	8,02 - 9,04 լ.ո.
Թրքական լիրա	0,0365 - 0,0370 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2495,79 - 2499,33 լ.ո.
Իտալական հապար լիր	737,15 - 741,38 լ.ո.
Ճափոնական հապար եէն	13018 - 13022 լ.ո.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2452 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1514,00 լ.ո.
Քանատական տոլար	1004,50 - 1008,13 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	852,88 - 856,83 լ.ո.
Եուրօ	1430,91 - 1434,93 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	105,000 - 115,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	92,000 - 102,000 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	81,000 - 91,000 լ.ո.
Մեքսիքական փէսոս	496,000 - 503,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	13,250,000 - 13,750,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	266,05 - 268,15 $
Մէկ օնս արծաթ	4,56 - 4,60 $

● ՍՈԼԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի	7 1/8	7 1/4
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	7 3/8	7 3/8